

807

БЕРИ И ЧИТАЙ!

1929

НАПИСАВЪ

ТВЕРДЫЙ РУСИНЪ.

NEW YORK, N. Y.

Зъ друкарнѣ „СВОБОДЫ“ 184 Hudson Str.
1908.

Сю книжку можна набути

у п. Осипа Стеткевича

227 N. Shamokin Str.

Shamokin, Pa.

або въ друкарнѣ „СВОБОДЫ“

184 Hudson Str.

New York, N. Y.

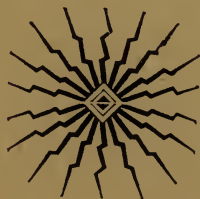
Цѣна примѣрника 30 центовъ.

БЕРИ И ЧИТАЙ!

НАПИСАВЪ

ТВЕРДЫЙ РУСИИЪ.

NEW YORK, N. Y.

Зъ друкарнѣ „СВОБОДЫ“ 184 Hudson Str.

1908.

ЧУДАЦКА КОМПАНІЯ.

Дòждалисьмо ся, Братя Русины, не абы якои ерархіи церковной. Получивъ ся новозавѣтныи Жатковичъ зò старозавѣтныи Борухомъ—а Угринъ ставъ по серединѣ. И ось маемо чудацку, нову трòйку, яка забрала ся до нашого народу та на силу впаковуе ему нову вѣру. Що зъ тои новòтної вѣры буде—сего я не знаю, але то певне, що хоть бы и сто паръ ходакòвъ сходявъ, то такои дòбранои „кумпаніи“ не знайшовъ бы на свѣтѣ.

О скòлько менѣ оповѣдали, то Жатковичъ передъ криміналомъ утѣкъ зъ Угорщины, Угринъ корчмаромъ славнымъ, а Борухъ литерать вòдѣ смѣтника людского. Радуй ся американьска Русе! Огъ се тобѣ славни провòдники, котрыхъ — примкнувши губу — слухай и нѣчо не кажи. Тѣ тры славни героѣ взывають цѣлу нашу Русь до борбы противъ епископа; подали собѣ руки мовъ сердечнѣи дружбы; справили весѣле гучне на цѣлу Америку.

Що за весѣле? Ого поженили „Русского Американьского Вѣстника“ зъ пречудною дѣвушкою „Правдою“. — Щасливого вамъ пожитя, молодѣи подруги! Лишень уважайте, що ваше вѣно, то чужий грошѣ, за якѣ вы ся такъ весело бавите и марно розпускаете—а до того дивѣть ся добре, бо литерать Борухъ не доконче безпечный въ такòмъ подружю.— Та менѣ не о жарты ходить, але зъ нагоды сего подружа я хочу дещо людяи пояснити, абы порозумѣли, хто то насъ веде тай куды они насъ ведуть.

Лишаю на боцѣ папу Жатковича и епископа Угрина, бо имъ доста вже того посмѣховиска, яке они самі зѣ себе зробили. Я собѣ выбравъ старозавѣтного пророка Боруха и зъ нимъ хочу поговорити.

ЩО ТО ЄСТЬ ТОЙ БОРУХЪ?

Дехто на правду думає бы, що вѣнъ якій пророкъ або щось подѣбного. Та нѣ! Се не пророкъ Борухъ старого завѣта, але се Борухъ. То слово „Борухъ“ мѣститъ въ собѣ цѣлу вдачу сеи людини, що пѣдъ тымъ именемъ скриває ся. Тото прѣзвиско не єсть руске, оно лишєнь мѣжъ жидами находить ся. А Русины звичайно называють собаку борухомъ.

Не хочу я, борони Боже, тымъ обиджати господина Боруха, тѣлько звертаю увагу людей мыслячихъ на ту цѣкаву обставину, що прѣзвиско майже завсѣгды вѣдкриває натуру людини, и часто надають прѣзвиסקа людямъ зъ ихъ вѣшного вигляду або поведєня.

Господинъ Борухъ гей бы силувавъ ся на те, щобы своимъ поведєнемъ доказати, що вѣнъ не мѣгъ инакше называти ся, як тѣлько Борухъ — въ змыслѣ понятя нашихъ людей. — Господинъ Борухъ не въ силѣ нѣчого доброго взяти у губу, тѣлько саме гидке, нелюдске плюгавство на всѣхъ и на вся, та тягає сесе чєйбы смердячї фляки по цѣлѣй Америцѣ. И тото у него зве ся литература, интеллигенцїя, наука, прѣсвѣта—а мало що не свята правда, якѣй всѣ ся мають пѣддати. Вєстидъ и ганьба, щобы мы вже разъ не выкинули смѣтя зъ помѣжъ себе та не позамѣтали нашої обори.

Тожъ послушайте Мг. Борухъ, що я вамъ роскажу, а опѣсля подивѣть ся въ зеркало, якъ выглядаете вы и ваша честна кумпанїя, а втѣды можете собѣ не то на смѣте, але и въ каналъ влѣзти. Хочу дати вамъ вѣдповѣдь ясну, щобы такъ вы якъ и ваша кумпанїя порозумѣли, якъ мы о рѣчахъ судимо.

Цѣлый вашъ гнѣвъ, господине Борухъ, обернений не лише проти епископа, але проти всѣхъ людей и священникѣвъ, котрѣ признають ся яко Русины Украинцѣ.

На епископа лютуете за се, що на конвенціи дякоучителѣвъ сказавъ вамъ правду въ очи. Щожь вамъ сказавъ епископъ?

Епископъ сказавъ вамъ, що вы маєте на вашой души грѣхъ тяжкій за сесе, що черезъ огидну книжку: „Попики радикали“ заганяете тѣлько душъ до безвѣры. Епископъ сказавъ вамъ навѣть и се, що вы — если єсьте христіаниномъ — то не смѣете такого паскудства ширити помѣжь народомъ, хотяй бы се и правда була. И оно такъ справдѣ єсть, господинъ Борухъ. Епископъ правду сказавъ. Свята Церковь навчає, що не вѣльно славы другому вѣдбирати передъ свѣтомъ, а Євангеліє святе каже, що горе чоловікови тому, черезъ котрого иде згѣршенє въ народъ. Лѣпше бы було такому чоловікови привязати собѣ камѣнь тяжкій до шиї и пѣрнути у воду, якъ мавъ бы бѣдай одну душу згѣршити и привести до грѣха. А вы господинъ Борухъ славитесь яко христіанинъ и признаєте ся до Євангелія Христоваго, а науку єго взялисьє пѣдъ ноги и потоптали въ болотѣ плюгавства, якимъ сыплете на священникѣвъ, а теперъ навѣть на свого Епископа. Вы не є христіанинъ, но вы або жидъ або чоловікъ, котрому затратилось чувство людске и вже ся вѣчо не лишило, лише имя „борухъ“.

Дальше нападаєте на епископа за те, що сказавъ вамъ другу правду въ очи. Яку? Що тѣ, величающіи ся твердорускостію, не суть по правдѣ твердѣ Русины, але лише по верха и для интересу, а для цѣлей политичныхъ наражують бѣдный народъ на втрату вѣры греко католицкой. Сей высказъ епископа — пѣсля вашой реляціи — если такъ справдѣ було, то святой и правдивый.

Щобы однакъ Русины зъ Угорщины не образили ся, то я тутъ выразно зазначую, що говорю за москвофіловъ галицкихъ, до якихъ причисляе ся господи́нь Борухъ. Менѣ ся видить, що и найтврдыи угорскій Русины образили бы ся немало, наколи бы я сказавъ, що господи́нь Борухъ еднае ся зъ ними що до твердосты въ рускомъ. Для нихъ бы то було великою ганьбою. — Тожъ я за москвофіловъ галицкихъ только говорю, котры взяли въ монополъ рускомость и людей туманять. За тыхъ я хочу говорити, абы показати кождому ясно, що епископъ, если такъ сказавъ, якъ Борухъ твердить, то правду сказавъ.

ЩО ТО СУТЬ МОСКВОФІЛЫ ГАЛИЦКІЙ?

Москвофілы галицкій суть то зрадники народу руского и зрадники вѣры греко католицкою. Тѣ два пятна зрады вытисненѣ на ихъ чолѣ гейбы незатерта чорна пляма, такъ, що кождый Русинъ и греко-католикъ виненъ передъ такими людьми утѣкати зъ далека та гидити ся ними якъ подлыми индивидами.

Зрада взагалѣ есть чимсь так мерзенымъ, що потрясае нервами ксждого чоловѣка. Зраду карае сильно кожда держава на свѣтѣ и то звычайно тяжкою вязницею або карю смерти. — Зрадою гидать ся навѣть поганьскій племена, а исторія одъ рода въ родъ передае память зрадника яко ганьбу и пострахъ для всѣхъ народѣвъ на свѣтѣ. — Допустити ся зрады въ какой небудь рѣчи значить то саме, що стати подлымъ, нѣкчемнымъ ошуканцемъ.

Диви ся, мой брате, якій бѣль вѣдчувае дѣвиця, наколи безхарактерный женихъ зрадитъ ея. Диви ся, мой брате, яку ненависть и обмерзѣне чуе мужъ до своей жены, если она его зрадитъ та иншому служить. Диви ся, якъ сердце болитъ вѣтця або матери,

наколи рѣдна дитина передъ чужими вѣдкрые якусь рѣчь на батька, або зъ чужими получить ся проти родичей. — Ты знаешь, якъ тяжело громада проклинае своего вѣйта, наколи вѣнь здрадитъ цѣлу громаду и запродасть громадскій права! Щожъ доперва за поганый сей чоловѣкъ, що не одну особу, не одну родину, не одну громаду, але цѣлый народъ здраджуе и запродуе ворогамъ его права! Такой чоловѣкъ гѣршій вѣдъ тои скотины, що свои рѣднѣ дѣти пожирае. Такой здрадникъ то чоловѣкъ безхарактерный, безсовѣстный, безчестный, однимъ словомъ — се найгѣршій злодѣй на свѣтѣ. Еслижъ до того ще той здрадникъ за грошѣ, або за обѣщаннѣ гоноры здраджуе и запродуе свой народъ, то такой чоловѣкъ есть гѣршій вѣдъ мерзеного Юды, що Христа продавъ. А теперь застанови ся надъ тымъ, мой брате любый, — застанови ся добре — та розважъ дѣло передъ своимъ сумлѣнемъ, що такими зрадниками цѣлого бѣдного народу руского суть власне москвофилы галицкѣ и тѣ, що до нихъ признають ся.

„Господи святой!“ — скрикнешь може — „тажъ то не може бути правда!“ Тажъ я самъ дотеперь належавъ до москвофилѣвъ, бо менѣ казали, що москвофилъ то твердый Русинъ, а я свое люблю щиро и твердо и за тото бы мене мавъ хто назвати зрадникомъ?! Се не може бути“. — Послухай мой брате, а побачишь, що тѣ зрадники тебе опукали и обтуманили, бо зрадникъ нѣколи правды не скаже. Якъ бы вѣнь тобѣ правду сказавъ, то ты бувъ бы давно ему въ лице плюнувъ та прогнавъ вѣдъ себе за десяти ворота. Нашѣ москвофилы туманять нашъ народъ власне тымъ, що москвофилъ значить твердый Русинъ, а тото цѣлкомъ неправда.

ЩОЖЪ ЄСТЬ ТВЕРДЫЙ РУСИНЪ?

Твердый Русинъ у мене есть той чоловѣкъ, що найперше любить свою бесѣду и свой народъ

и его правъ боронить всюды и завсѣгды. А нашъ москвофілы не люблять анѣ своей бесѣды, анѣ своего народу, анѣ его правъ не боронять нѣгде. Та якъ то може бути? Отъ диви ся добре, то порозумѣшь.

Хто зъ васъ, мои братья, походить зъ Галичини, сей знае добре, що нашимъ найбольшимъ ворогомъ въ Галичинѣ суть Поляки. Они обсѣли нашъ бѣлный народъ такъ, якъ те плугавство жебрака обсѣдае, и гризуть его — гризуть ажъ до гробу. Передовсѣмъ вѣдбирають Поляки намъ нашу бесѣду по школахъ, по урядахъ, въ письмахъ и написяхъ, абы мы не говорили, анѣ не писали нашою мовою, анѣ не учили ся иншою бесѣды, якъ лишень польскою, та гадають, що черезъ те зрѣблять насъ Поляками. Нашъ народъ боре ся зъ тыми ворогами вже вѣдъ довгихъ лѣтъ. Нашихъ бѣдныхъ дѣтей катують по школахъ за то, що не хотятъ иначе говорити якъ лише по руски. Наші многі свѣдомі Русины сидѣли и сидять по арештахъ за то, що не хотѣли въ судѣ говорити по польски и не хотѣли иначе писати письма, якъ толькo по руски. Многихъ громадъ карали и карають за то, що по руски писали. Бѣдні Русины терплять тяжко за свою бесѣду, бо бесѣда, то дорогій скарбъ у каждого народу — бесѣда то такъ, якъ молоко зъ матерныхъ грудей для малой дитины, бесѣда становить народъ. Сей народъ пропадае, котрый свою бесѣду затрачуе а чужу приймае. И Богу дякувати, нашъ народъ своею кровію добивъ ся до сего, що Поляки мусѣли ему дати рускій школы и мусѣли — хотяй нерадо — слухати нашої бесѣды въ урядахъ и по судахъ, и мусять приимати усюды рускій письма, бо нашъ народъ вже до того дсборовъ ся.

Та мы бы вже давно були дѣстали всѣ школы рускій и наша бесѣда була бы вже давно процвѣтала якъ тѣ цвѣтки по лукахъ, якъ бы мы не мали вороговъ таки въ своѣй власной хатѣ. Тыми ворогами у власной

хатѣ, тыми „домовитыми врагами“ — якъ каже Євангеліє — були и суть якъ разъ москвофілы, тй самй, котрыхъ потомокъ Борухъ зайшовъ до Америки и тутъ свое дѣло продовжає.

ЯКАЖЬ РОБОТА ТЫХЪ МОСКВОФІЛЪВЪ?

Москвофілы злучили ся зъ Поляками проти народа руского и сказали: намъ не треба хлопской бесѣды, мы маємо паньску бесѣду въ Росіи — лѣпше най буде школа польска або нѣмецка.

Отъ подивѣть ся, люди дсбрй, на тыхъ панѣвъ москвофілѣвъ!! Имъ не потреба хлопской бесѣды, а зъ того хлопа жили и шкѣру дерли вразъ зъ Поляками. Та чи то не ганьба?! Зъ хлопа вийшовъ, хлопскими книшами ся выгодувавъ, а теперъ ся встылає навѣтъ его бесѣды!! — Тажъ то грѣхъ тяжкій передъ Богомъ! Хлопска бесѣда красша вѣдъ паньской, бо хлопь не выкручує языкомъ, але говорить щиро такъ, якъ Богъ приказавъ.

Тай тотй панове москвофілы стали псылати свои дѣти и до днесъ посылають до польскихъ школъ, дома по польски гсворять, жѣнки ихъ по мѣстахъ до езуитскихъ костелѣвъ ходять и зъ польскихъ книжокъ ся молять — зъ Поляками разомъ „сервусъ“ тримають, а народови баки забивають, що они твердй Русины! — Они твердй Русины?! То зрадники того бѣдного народа!! Таке на свѣтѣ нѣхто не чувавъ, щсбы свою бесѣду покинути и на ню плювати — а они плюнули на бесѣду свого народа. Ганьба имъ! сто разѣвъ ганьба!

И щожъ вамъ, панове господинове москвофілы, той бѣдный народъ зрсбивъ, що вы его такъ немилосердно мрдуєте?! Чи вы не знаете того, що вѣдбрати народови его бесѣду є те саме, що его мордувати, а хто до сего пѣдпомагає, то такъ само має закервавленй руки и допускає ся убійства?! Вы убійники народа!!

МОСКВОФІЛЫ ВѢДЫРАЮТЬ НАМѢ НАШУ БЕСѢДУ.

Та я знаю, що вы на се скажете? Вы скажете, що хочете дати народови литературный языкъ російскій. Се може сказати лишень глупый чоловікъ. Кождый народъ розвивае ся лишень на своѣй рѣднѣй бесѣдѣ а нѣколи на чужѣй, хотяйби та чужа мова була и найкрасша а навѣтъ дуже зближена до его рѣднѣй мови. Подивѣть ся по свѣтѣ а побачите, що и найменшій народъ розвивае ся тѣлько на своѣй рѣднѣй, народнѣй бесѣдѣ. И по щожь толочити въ нашъ народъ языкъ російскій, коли ему того такъ пасуе, якъ пята до носа. Вы скажете, панове москвофѣлы, що пѣсля васъ народъ рускій и російскій народъ або московскій, то одинъ народъ и тому мае бути одна бесѣда. Ой, ой, не дармо то называють васъ твердолобами, бо справдѣ у васъ дуже тупа голова, если вы бѣдному народови нашему таке пакуете до головы а самі не розумѣете, що робите. — Та чи видѣли вы де на свѣтѣ, щобы розлоге дерево, галузисте, всѣ свои галузы зѣгнало до одной галузы и такъ по чудацки росло въ гору? — Такого нѣгде въ свѣтѣ нема, тѣлько въ головахъ нашихъ москвофѣловъ, зъ котрыхъ нынѣ всѣ Москалѣ смѣють ся та вказують на се, що нашимъ зрадникамъ твердо у головахъ.

Народъ славянскій выходитъ зъ одного пня и зъ вѣками розростае ся въ галузи такъ, якъ то на кождѣй деревинѣ видно. Пень одинъ, а галузе на тѣмъ пни иде кожде въ свою сторону и пне ся до сонця. щ бы зацвести и выдати овочѣ. Хтожь бы теперъ таку штуку втявъ, щобы то розросле, старинне галузе зѣбрати до една та зрѣбити такъ, абы они сплели ся въ одну галузку и зрѣли ся на вершку. Жаденъ навѣтъ наймудрѣйшій огородникъ такой штуки не втне. Скорше галузе поломить ся, нѣмъ по такъ многихъ лѣтахъ до една зрѣсте ся. Тай така чудацка

робота скорше загирила бы цѣле дерево заки бы зъ него якій пожитокъ бувъ. — А нашій москвофілы такой штуки хотять доказати и надъ тымъ собѣ голову ломлять та и бѣдний народъ мучать, розрываютъ, нищать безъ милосердія такъ, що вонъ нынѣ найбѣднѣйшій и найнещасливѣйшій на свѣтѣ. Люті каты! Та чогожь вы ся чѣпили до сего народа? Та на що робите зъ него неприродне, нелюдске чудовище? Бы чистіи страхопуды, що повлазили въ руске просо и воробцѣвъ не вѣдѣгнали и просо вытолочили.

Тожь бѣдний народе рускій, прозри вже разъ, най ся надъ тобою нѣхто не збиткуе! Бесѣда російска е для себе — а твоя бесѣда е для тебе. Богъ кожду бесѣду розумѣе и четвертою заповѣдію Божою приказавъ кожду бесѣду любити. Нарѣдъ російскій есть для себе а ты его можешь и повиненъ любити, але свого ся не цурати, бо близша сорочка якъ свита. Прецѣнь мы знаемо, якъ то тота робота йде. Москалѣ дають двомъ або тремъ зрадникамъ у Львовѣ грошѣ а тоті сховавши ся за плѣть та прикривши ся плащемъ гвердорускости, за тѣ грошѣ завертають народови голову газетами та книжочками, що той нарѣдъ есть москаль, а опѣсля рѣчъ рѣчно выказують, кѣлько то они нафабрикували москалѣвъ, и зновъ просять о грошѣ. Але тота робота дуже погана и нечестна. Така робота далеко гѣрша вѣдъ роботы зрадника Юды. Тою мерзенсю роботою тѣ пѣдліи наймиты-послугачѣ продають та забиваютъ свѣй власный рѣдный нарѣдъ. Се дѣло чорне, юдашѣвске тымъ бѣльше, що тоті платніи зрадники пѣдліи наймиты-послугачѣ лучать ся зъ найтяжшими ворогами сего бѣдного народа т. е. зъ Поляками. Тожь вже бы радъ часъ тому торгованю голову скрутити, бѣдай тутъ въ Америцѣ на вѣльнѣй землі; бѣдай тутъ нехай насъ выпустять зъ своей опѣки тѣ пѣдліи запродавцѣ, нехай насъ не туманять своими

чудацкими забаганками. У нихъ вже затративъ ся розумъ и сердце имъ зэстигло а совѣсть ихъ цѣлкомъ вже здеревѣла. Они вже погорбатѣли такъ, що народъ справедливо называе ихъ „Кацапами“ т. е. „какъ цапы“ и навѣтъ сама могила ихъ не выпростуе.

Але най они собѣ будуть якй хотять, та ты, народе, диви ся здоровымъ, хлопскимъ розумомъ и розпознай добре тыхъ зраднико́въ, та прожени прочь вѣдь себе вразъ зъ ихъ наукою и крутарствомъ яко зраднико́въ народу. Мы не е жаднй Москалѣ, такъ якъ мы не е Поляки анѣ Чехи, анѣ Хорваты, анѣ Болгаре анѣ Литвины — мы е чистой крови Русины, що мешкаемо на Угорщинѣ, въ Галичинѣ и въ Росіи по цѣлѣй Украинѣ. Наша бесѣда не естъ московска, анѣ ческа, анѣ хорватска — але руска. Наша бесѣда е красша чимъ московска або польска, тото вже давно ученй люди написали (Miklositch). Наша руска бесѣда, що до своей красоты, що до милозвучности занимае друге мѣсце мѣжь свѣтовыми мовами. Перша естъ италійска а друга наша руска. Сесе вже давно признали всѣ ученй языкословы. Насъ естъ велика сила народу, бо насъ естъ 35 міліонѣвъ Русинѣвъ, отже й мѣжь самими Славянами занимаемо друге мѣсце. Мы не потребуемо бути причепою до нѣкого, анѣ латкою на чужй дѣры. Мы е народъ великій и тому на насъ ласй такъ Поляки якъ и Москалѣ, щобы насъ до себе загорнути, а коли мы не хочемо добровѣльно до нихъ ити, то хотять насъ розбити и ослабити, бо боять ся насъ на будуче. Они вже ся пережили и розпадають ся въ собѣ, а мы еще не жили. Намъ приходитъ часъ до житя, они то знають и тому радй бы насъ здусити. Та здусити толькѣ народа нѣхто не годенъ. Тому они наймають зраднико́въ и платять имъ грубо, щобы насъ розбивали въ собѣ. Они то добре розумѣють, що бѣдна и нещаслива тота родина, де въ рѣднѣй хатѣ жеруть ся мѣжь

собою якъ псы. Тамъ, въ тако́й родинѣ, нема житя, лишень пекло, тамъ нѣчого не дороблять ся, а противно, зъ часомъ все знидѣе и пропаде.

Таке пекло створили у насъ Москалѣ и Поляки. Москалѣ черезъ своихъ платныхъ агентѡвъ вытворили нашихъ москвѣйлѡвъ, а тѣ зновъ въ спѡлцѣ зъ Поляками вдерли ся до нашої бѣдной руской родины и счинили въ нѣй чисте пекло. Десь на свѣтѣ народы въ згодѣ бодай на однѡмъ поли, а въ насъ въ нѣчѡмъ нема згоды. Та чому? Бо у насъ зрадники увивають ся, якъ тѣ сатаны по пеклѣ, и бурять спокѡйный народъ проти себе такъ, що у насъ судный день. Сынъ повстае противъ отца, братъ проти брата, а вороги нашѣ затирають руки и радують ся, що той красный, спокѡйный, працьовитый, здоровый народъ розпадае ся въ собѣ. До того нѣколи бы не дѡйшло, якъ бы весь народъ любивъ свою бесѣду и плекавъ еи та знавъ свою силу.

Москвофилы запродали и запродають Москалямъ та Полякамъ бесѣду народа та и самъ народъ, а черезъ се на ихъ душу упаде тяжке прокляте вѡдъ Бога и вѡдъ цѣлого народу. Нашѣ дѣти колись будуть ихъ проклинати у гробѣ за то, що иншѣ народы двигають ся и розвивають ся а мы завсѣгды наймитами та прихвостнями чужихъ людей, мы завсѣгды въ комѡрнѡмъ у чужихъ, коли тымчасомъ моглибысьмо бути своими панами у своѣй власно́й хатѣ.

Тѣ зрадники гадають, що Москалѣ приймуть насъ якъ своихъ братѡвъ або якъ своѣй народъ. Се ошуканьство. Нѣколи! Они (Москалѣ) завсѣгды мають насъ за „хахлѡвъ“ (хлопство) и самѣ насъ вѡдтручують та вѡдпихають въ кутъ. Имъ лишень подобають ся нашѣ здоровѣ руки и нашъ кєрвавы́й грѡшь, та боять ся, абы мы не зажадали свого права до землѣ и до ряду, и тому насъ дусять.

Такъ само и Поляки хотять, абы мы имъ слу-

жили а свого права до всего зrekli ся — и удають що они насъ люблять и хотять бути намъ братьями. Се все ошуканьство! То така любовь и приязнь якъ туї въ Америцѣ Айришѣ насъ люблять. Они люблять насъ за здоровї руки и за то, що на нихъ працюемо и даемо имъ грубо заробляти. Ану якъ ты хорый, чи айришъ дасть тобѣ їсти, або чи прийме до хаты? Таке саме але стѣ разъ гѣрше, есть зъ любовію Москалѣвъ и Полякѣвъ до насъ.

Землю нашу загарапчили, а намъ кажуть панщину робити. За нагаѣ маемо имъ руки цѣлувати. и своєю бесѣды ся выречи, и жадного права до нѣчого не мати, и дѣти свои у наймы посылати, а хлопцѣвъ що найздоровѣйшихъ до ихъ вѣйска вѣддати и кровь свою за нихъ проливати, а они господинове и на нове грошѣ збивають а за то въ шкѣру насъ луплять. Отъ яка то любовь! Ану подивѣтъ ся до Росіи, де жїе нашъ нарѣдъ, той самъ нарѣдъ що и мы тутъ въ Галичинѣ, въ Угорщинѣ и на Буковинѣ, ану, кажу, подивѣтъ ся, що Москалѣ зъ нимъ зробили? Землю ему забрали до чиста и невѣльникоѣвъ поробили зъ того народа, они Москалѣ спѣльно зъ Поляками.

Паны московскій и польскій у едно запосѣли по десять тысячъ и по сто тысячъ десятинъ поля а навѣтъ и бѣльше а бѣдному рускому хлопови и кусника землѣ пѣдъ хату не дадутъ такъ, що вѣнъ бѣдака зъ голоду примирае. А дежъ ихъ сердце для народа нашего? На то не зважають, що мы ихъ братья и „одинъ нарѣдъ“, але луплять бѣдного Русина до останка, а нашій москвофіли кажуть, що тамъ рай и братерство. Впередъ идѣтъ самій та спробуйте того раю та братерства а вѣдтакъ намъ скажете про тї блаженства. Мы тымчасомъ будемо собѣ спокѣйно жити и працювати та добивати ся волѣ своєю власной, мы хочемо свою хату будувати и въ своѣй хатѣ мешкати, а не при чужихъ паньскихъ палатахъ на вартѣ стояти и мерзнути якъ та собака.

Пойдѣть вы господине Борухъ трохи до Москалѣвъ на службу, якъ вамъ нашъ хлѣбець не сподобавъ ся а мы собѣ таки такъ лишимо ся при своѣй хотъ бѣдненькѣй хатѣ и при своихъ хотъ грѣшненькихъ и не благочестивыхъ людяхъ ь при своѣй рѣднѣй бесѣдѣ, хотъ она вамъ обмерзла.

Намъ наше дороге! Все, що наше, то нашъ найдорожшій скарбъ, и мы того скарбу не запродамо за обѣцаній грушки по вербахъ. Зъ Богомъ Парасю! Баба зъ воза, конямъ лекше. Вы всѣ москвофілы гонѣть до Москалѣвъ и запрягайте ся до славного московского и польского воза, а мы псѣдемо шкапятами на своѣй тарадайцѣ. Лѣпше сидѣти на своимъ бѣдномъ возѣ и поганяти своими конятами, якъ бути самому запряженнымъ неначе паньскій кѣнь до паньской золотистой кариты и вѣдбирати гарапы по хребтѣ. Погадайте и розважте, люде добрій, чи то правда чи нѣ? Та якъ розважите своимъ розумомъ, то вже разъ покѣнчѣть зъ тыми зрадниками такъ, якъ та погань на се заслууге.

ДАЛЬША ГАНЬБЛЯЧА РОБОТА МОСКВОФІЛѠВЪ.

Москвофілы збратали ся зъ Поляками и не допускають до того, абы нашъ народъ розвивавъ ся на своѣй рѣднѣй бесѣдѣ, не мавъ своихъ рускихъ шкѣлъ не говоривъ тою бесѣдою, котру выссавъ зъ грудей материньскихъ, не мавъ нѣ руской книжки нѣ письма, и за то они зрадниками народа. Каты лютѣй народа!

Москвофілы хочуть зрадити 35 мільонѠвъ народа и запродати або Полякамъ або Москалямъ, щобы тѣлько насъ не було на свѣтѣ, и за то ганьба имъ яко юдамъ, ганьба яко ворогамъ нашимъ! Они не гѣднѣй абы ихъ годувати нашимъ хлѣбомъ! Нехай завчасу идуть до Москвы, або до Польщѣ. А ты, народе рускій, не грѣй гадюкъ за пазухою, бо они тебе кусають и смерть тобѣ спричиняють!!!

Но прошу я тебе, дорогій брате Русине, розважъ ще одну рѣчь. Але розважъ добре! Всякій чоловікъ на свѣтѣ має право до самостійного житя. Що то значить? То значить, що кождый чоловікъ має право мати свою хату, свій кусникъ землѣ, и то все, що до житя потрібне. Звѣдки то право йде? То право плине зъ самои природи людскои; чоловікъ до нѣчого не належить, тѣлько до одного Бога, котрый его для себе сотворивъ. Навѣть родичѣ своїй дитинѣ не можуть того права вѣдобрати такъ, щобы она до смерти нѣчого свого не мала. А коли бы такі родичѣ знайшли ся, щобы вѣдобрали своїй дитинѣ те право, то они бы поступили несправедливо и мали бы грѣхъ передъ Богомъ. Жаденъ панъ не може слугѣ заказати, щобы она не мала свого бѣля, свого цента зложеного и всего того, що до житя потрібно.

Такъ само якъ кождый поодинокій чоловікъ має право до самостійного житя, такъ само має право и кожда родина и громада и кождый який небудь народъ. — И мы Русины маємо право на свѣтѣ до самостійного житя. До того, абы чоловікъ мавъ все те свое, чого ему до житя потрібно, кождый черезъ цѣле свое жите старає ся такъ для себе якъ и для своихъ дѣтей, бо такъ вже ему наказує серце и розумъ. Подѣбно и кождый народъ на свѣтѣ старає ся цѣлими вѣками за свою самостійность и каже собѣ: бодай мои наслѣдники будуть мати того, до чого я не мѣгъ добити ся.

Еслижъ який народъ мусить зъ другимъ у спѣлцѣ жити, то старає ся, абы мавъ такой самі права якъ той другій народъ, зъ котримъ у спѣлцѣ жиє. Если спѣльна вѣтчина, то все спѣльне: и тягарѣ и полекшѣ, и податки и доходы, и право и кары.

Мы Русины жиємо такъ въ Угорщинѣ, Австрій, Буковинѣ и въ Росіи. Мы все платимо податки такъ, якъ и кождый а навѣть и бѣльше; мы даємо свои

дѣти до рѣйска и на вѣйско платимо; мы платимо на школы, на професорѣвъ, на суды и на панѣвъ судіѣвъ, и на врядникѣвъ и на мѣністрѣвъ и на самыхъ навѣгъ монархѣвъ, однимъ словомъ, мы поносимо всѣ тягарѣ такъ въ Угорщинѣ якъ и въ Австріи та въ Росіи. За то мы всѣ повинні мати такі самі права, якъ и инші народы. Мы повинні мати рускій школы, русскихъ урядникѣвъ; наші дѣти повинні бути при желѣзницяхъ (тренахъ), при староствѣ, при намѣстництвѣ, при министерствѣ, при всѣлякихъ урядахъ, такъ, якъ инші народы. Та чому такъ? Бо мы маємо до того право, за то платимо податки, щобысьмо могли въ державѣ жити и мати все свое.

А теперъ пригадай собі, бѣдный Русине, тутъ на чужинѣ, яке то ты право маєшь въ старѣмъ краю? Де твои дѣти? де твоя бесѣда въ урядахъ? де Русины въ министерствѣ? Чому нема своихъ послѣвъ? Чому нема университету? Чому? Бо намъ кажутъ лишень платити а самі все загарапчили въ свои чужі руки и нашою працею давять ся — а ты Русине втѣкай за море, бо або зъ голоду згинєшь, або въ криміналь засадять, якъ будєшь о свое упоминати ся. Страхъ погадати о томъ! Ажъ кровь въ жилахъ бурить ся, и чоловікъ не знає, що сказати на таку кривду та на такий злочинъ. Неразъ въ рзспуцѣ гадає собі: Все одно, лѣпше згинути, якъ на тото безправство дивити ся. При всѣхъ выборахъ Поляки зъ Жидами бють и поштуркують нашими людьми, цыганять — голоса крадутъ — пѣдкуповують — розпивають хрунѣвъ — до криміналу саджають — стрѣляютъ — заколюють. Та о що ходить? О то, абы рускій народъ не добивъ ся своего права и не живъ лекше своимъ житємъ!! — „Недопустити ихъ жаднымъ способомъ до того, бо стануть на ноги и намъ дорѣвнають, та вѣдберуть вѣдъ насъ тото, що мы на нихъ доси заробили“ — а радше сказати — „злупили — здерли, на силу!“ Правда, яке

то погане, яке страшне!? А знаєшь, що тобѣ скажу, мѡй дорогій брате Русине? Въ тѡй борбѣ за свое право нашего бѡдного брата — москвофілы стають противъ руского народа и лучать ся зъ Поляками якъ ти два сердечнѡй братя.

„Зрадники!! П'аньба имъ!“ крикнешь, дорогій брате, крикнешь зѡ зболѣлого сердца. Такъ есть. И теперь — якъ доходятъ вѣсти зѡ старѡго краю — москвофілы поцѣлувати ся зъ Поляками, подали собѣ руки на загладу при нашихъ народныхъ выборахъ. Отъ се разъ брагерство! И они туманяють народъ що они твердѡ русины. А нехайже они счезають вѡдъ насъ у пропасть та въ бездонне багно зъ такою рускостію. — Та, люди добрі, на милѡсть Божу васъ прошу, — погадайте вже собѣ що хочете, то таки повинні вы сказати: „Ей слухайте но, вы москвофілы, все таки лѣпшій нашъ Русинъ зъ села якъ той Полякъ, що нашу кровь ссавъ и ссе — тажъ годѣ вамъ ставати противъ того народу, що ся такъ боре зъ ляхами за свое право. Ёзди вже не хочете допомогти тому народови, то бодай не ставайте по сторонѣ его ворогѡвъ заѣлыхъ. То нечестно! То погано! то несправедливо, то грѣшно — то тѡлько зрадникъ такъ робить!“ Такъ еказавъ бы кождѡй чоловѣкъ на свѣтѣ. А прецѣвъ нашѡй москвофілы такъ заковязли въ собѣ и такъ послѣпили на очи, що того анѣ чути, анѣ видѣти, анѣ розумѣти не хотять.

Господинове москвофілы, вѡдъ Боруха почавши а на всѣхъ скѡнчивши — говъ! — Слухайте, що народъ рускій вамъ яко зрадникамъ каже: „Мы васъ не тримаємо — идѣть собѣ до Москалѣвъ — станьте Москалями — станьте Поляками такъ, якъ много [вашихъ] вже стало въ старѡмъ краю — станьте собѣ Турками чи Жидами — мы вамъ не боронимо, але чого вы насъ чѣпили ся? Лишѣть насъ въ спокою. Та бо вы анѣ туды анѣ сюды. И тамъ не хочете йти и насъ ся три-

маєте. Чи васъ може опутало яке лихо чи вамъ хто очи запаскудивъ — чи въ головѣ вамъ помѣшало ся що вы такъ нечестно поступаете? То щось таке, якъ Юда, що Христа ненавидѣвъ а все за Нимъ волочивъ ся. Може й васъ мѣшочокъ зъ грѣшми тримає при насъ? — Тажъ розважте добре, що народъ приходитъ вже до свѣдомости и не дасть своихъ правъ собѣ выдерти и не дасть ся нѣкому заманити на твердорускѣсть, бо вѣнь стоґразъ твердшій Русинь, якъ вы всѣ москвофілы на купу. Вы маєте розмягченый мозокъ а зъ нимъ и ваша рускѣсть розпила ся на Москалѣвъ и на Поляковъ — а въ насъ рускѣсть тримає ся купы, не розлазить ся такъ, якъ ваша. — Вы чужимъ народамъ служите, а свѣй опустили; а мы чужихъ любимо и шануємо а свого ся не попускаємо и не пустимо ся, хотяйбы сто разѣвъ тѣлько було мѣжъ нами зрадникѣвъ, якъ васъ дотеперь єсть. Мы пѣтнуємо васъ яко зрадникѣвъ народа руского и яко нашихъ ворогѣвъ явно передъ цѣлымъ свѣтомъ, и вы зъ того не обтрѣпаете ся, лишень будете ся вити якъ пискорѣ посолєній и будете сичати якъ гадюки надоптаній. Та вамъ се нѣчо не поможе, бо мы ще разъ вамъ кажемо, що вы зрадники и народу, бо вы запродудете права руского народу и зъ найтяжшими ворогами того народа лучите ся. Се чорна одна пляма надъ вашими правымъ окомъ“. — А теперъ мы вамъ покажемо другу чорну пляму, чорну якъ смола надъ лѣвымъ окомъ такъ, що всѣ будуть видѣти, що цѣле ваше чоло чорне. Я сказавъ, що москвофілы галицкїи суть не лишень зрадниками народу, але

ОНИ ЗРАДНИКАМИ НАШОИ СВ. ГР. КАТ. ВѢРЫ.

Зрада народу єсть такъ погане дѣло, що сего не може ся допустити нѣхто, лишень чоловѣкъ „выродокъ“ зъ скривлєнымъ характеромъ — запроданецъ мерзкій — чоловѣкъ безъ найменшого сумлѣня. Въ

исторіи читаємо много фактѣвъ зрады, але такого факту, абы хтось цѣле свое жите посвячувавъ на зраду и то цѣлого народу, того народу, зъ которого вийшовъ рѣдко подыбаємо въ исторіи. Наша исторія буде могла записати, що на Руси вилѣзло зъ руского гнѣзда много такихъ выродкѣвъ нелюдскихъ, котрі утворили нечестиву кумпанію и посвятили цѣле жите свое на чорну зраду народа свого. Ті зрадники чѣпили ся нашого народу якъ ті кѣньскі павки и высисають кровь зъ него не тѣлько въ старѣмъ краю, але перейшли широке море и на свободнѣй землі Колумба дальше нищать живий организмъ своихъ братѣвъ. Въ заплату за се дѣвольске дѣло вѣдъ всѣхъ поколѣнь руского народу дѣстануть цятно зрадникѣвъ а Богъ тяжко осудить ихъ за кровь ихъ братѣвъ, за ту неволю, за ті слезы, за ті мозолѣ, за той пѣтъ, що проливали вѣ борбѣ за свои права, якихъ черезъ зрадникѣвъ не могли добити ся. — Сира земля буде ихъ дусити у гробѣ такъ, якъ они у спѣлцѣ зъ ворогами дусили и дусять сей бѣдний народъ рускій. А однако, мои добрі братя Руси́ны, тота тяжка зрада не може порѣвнати ся зъ тою зрадою, якои допускають ся москвофілы що до св. греко-кат. вѣры. Тутъ вже нема слѣвъ, якими бы можна ихъ назвати. Тутъ они заступають дѣволѣвъ и навѣть гѣрше роблять якъ самі дѣволы, бо приводять бѣдний темный народъ до утраты св. гр. кат. вѣры. Боже милый! кѣлько душь затраченихъ мають они на своѣй совѣсти! Ті всѣ душѣ стануть при ихъ смерті и проклинуть ихъ зъ кѣсточками. оо черезъ нихъ они загирили свою св. греко-кат. вѣру.

Вы знаете, братя Руси́ны, що мы народъ бѣдний, поневоленый, запроданий таки тими самими москвофілами — не маємо нѣчого на свѣтѣ, тѣлько Бога Отця небесного на небѣ и св. греко-католицку Церковь, матеръ нашу на землі, и въ серци чисту святу Хри-

стову вѣру, котрою насъ кормить наша мати св. греко кат. Церковь. То цѣлый нашъ скарбъ, котрый насъ тѣшитъ и ратуе, и слезы отирае и дае солодку надѣю на щасливе позагробове житє. Зѡ всего вже насъ обдерли нашій приятелѣ, и все намъ забрали по рѡжныхъ краяхъ и загнали въ чужину шукати кусника хлѣба — и розѡйшлисьмо ся такъ, якъ сироты безъ отца и безъ матери. Одно ще намъ лишило ся: свята жива греко католицка вѣра у серци. — И дивѣтъ ся, мои братя Русины! Лукавї вороги и того намъ жалують. Грошѣ великї накладають и кажуть гнати за нами ажъ за море и тутъ насъ лапати та живцемъ намъ выдарати зѡ серця нашу вѣру а зъ нею и любовь до народа и до своей Церкви и до своего Владыки. Страхъ, якї тї вороги лукавї та несуть!

Мы, бѣднї Русины, прибитї, приголомшенї въ старѡмъ краю, прийшовши до Америки и заледво зачали опам'ятуватись, а ту непрошенї опѣкуны вже манять насъ до себе. За дармо готувї крестити, за дармо шлюбъ давати, церковь намъ поставити — все нѣбы за дармо, бо царь платить а потому спутавши насъ за обѣ поѣ, далѣ лупити скѡлько можъ буде. И многї зъ насъ несвѣдомо навѣтъ и не знаючи, якъ то ся стало — опинили ся въ схизмѣ, стали въ наймы у чужихъ, таки у ворогѡвъ нашихъ. Зъ початку намъ попускали и кормили вѣбы бѣленькимъ хлѣбомъ; давали газету за дармо, котра якъ та ласиця або тхѡръ закрадала ся до нашого серця, щобы удусити живу св. гр. кат. вѣру. А потому затуманили насъ до чиста тай лишали неначе той пень вѡдтатый вѡдъ кореня, щобысьмо сохнули и вянули, а они щобы потому мали зъ чого ссбѣ дѣбре сѣджене зробити.

Оттакъ то зъ нами бѣдными Русинами зроблено тутъ въ Америцѣ! И хтожь тому винуватый? Правда, самъ чоловѣкъ всему винуватый. Алежь бо той бѣднїй чоловѣкъ не пѡшовъ самъ вѡдразу у яму та на

ослѣвъ не ки́нувъ ся въ пропасть. Его провадили лукаві провѣдники и очи ему завязали, щобы не видѣвъ куды йде, а потому пустили его надъ пропастію тай сказали: „иди вже самъ смѣло и престо тутъ добра дорога“ — и якъ разъ тей бѣдвый чоловѣкъ голувъ у пропасть. Давъ бы Богъ, щобы ся не забивъ, то ще якось зможе выдрапатись звѣдтамъ! Але тѣ лукаві безъ сердца провѣдники — Господь бы ихъ скаравъ тяжко — Боже, прости ми грѣха за таке слово, але оно зъ болю вырвало ся — тѣ лукаві, безсердечні провѣдники лишили ся самі на березѣ, а бѣдного Русина пхнули въ яму мѣжъ дикихъ звѣровъ, щобы тамъ загибъ марнѣ!

Хтожь то такій? — Се лукаві провѣдники, мои братья Русины. Се нашѣ москвофілы! Се тѣ лукаві провѣдники такъ въ старѣмъ краю якъ и тутъ въ Америцѣ. Они въ старѣмъ краю ще сслѣплюють народъ, приготавливають до затраты вѣры черезъ газеты платні Москалями, а до Америки высилають своихъ агентѣвъ, котрі тутъ увивають ся якъ голодні вовки середъ лѣса, та всѣлякими способами заганняють нашъ народъ до схизматичкои ямы, де опѣсля они гивуть для Руси. Выдруть зъ сердца вѣру, злуцлять руску шкѣру, повыколюють очи ласки Божой — и такъ замучують бѣдного Русина, якъ те невинне ягвя нещасне. Тутъ въ Америцѣ они ся такъ знають, якъ лисѣ ковшѣ. — „Поступъ“ и „Правда“ то близнюки, нѣбы сварять ся то зновъ братають ся — а разомъ всегда бють о нашъ бѣдный народъ такъ, що сей — вже въ старѣмъ краю заслѣпленый — дае имъ вѣру и зъ завязаными очима иде до схизмы. А провѣдники? Провѣдники благочестиві, непорочні — пхнувши бѣдного Русина до ямы — самі стоять нѣбы при греко католицкѣй Церквѣ и при греко-католицкѣй вѣрѣ. Облудники! Зрадники! Та чому самі вже разъ не скочите въ то bagno? — Ага! не дурні. Они знають, що тамъ нема що

робити тай мѣшочокъ тамъ невеликій — а ту и грошики суть, ну и чорне дѣло робить ся — дѣло здрады. Они безъ того мерзенного дѣла не можуть жити такъ, якъ піякъ безъ горѣвки. Здрада пересякла вже ихъ кости и мозокъ, тому они якъ фарисеи удають побожныхъ и праведныхъ греко-католикѡвъ а въ серци вже давно затратили вѣру. И то инакше бути не може. А дежъ бы чоловікъ честный такъ поступавъ, щобы письмомъ и наукою та своимъ поведенемъ заганявъ народъ до схизмы, а самъ говоривъ, що вѡнь греко-католикъ? Чистый брехунъ и фарисей! — Вѡнь ненавидить свѡй народъ такъ тяжко якъ той ляхъ ненавидить Русинѡвъ, що ся о свое право упоминають.

Москвофілъ не терпитъ хлопа. — Вѡнь его называетъ мудьсмъ. — Вѡна въ старѡмъ краю не пустить его до хаты, але каже ему въ кухни ждати. — Вѡнь хлопови завдае тяжкѡ посты а самъ жре мясо и въ пѡстъ великій. — Тобѣ хлопе й молока не вѡльно ся ткнути а москвофілъ курку лупить въ середу або и въ пятницу, навѣтъ у пѡстъ.

Даруйте, братья Русины, що я ся трохи увѣсь тай ставъ вичислювати ихъ честноты. Се не мое и не ваше дѣло. Нехай Господь судить ихъ лицемѣрства и честноты, если якѡ мають. Менѣ о що иньше ходять. Я хочу вамъ вѣѣмъ сказати, що такъ въ старѡмъ краю якъ и тутъ москвофілы пѡдготовують народъ до схизми а передъ свѣтомъ заслонюють ся тымъ, що они лишень учать народъ правды, честноты и любомудрѡя. Лицемѣрство ховають а любомудрѡе напередъ выставляютъ. Се все есть чиста лжъ. Они объ тѡмъ самѡ добре знаютъ и каждый, котрого они привели до утраты вѣры, тото имъ въ очи скаже.

Правдою есть, що они зрадники вѣры. Москвофілы нашѡ макъ цѣлу исторѡю свою и своихъ предковѡвъ, зъ котрыхъ головнѡ ихъ свѣтила всегда загирували свою вѣру та поганѣбили цѣлый рускій народъ

нашъ. Ихъ головнй славнй борителъ всѣ поломили присягу и зрадили народъ, державу и св. греко-ка-толицку вѣру. Отъ то вамъ слава! Огъ маєте чимъ похвалитись. Тѣ зрадники подали насъ всѣхъ въ по-дозрѣне. По свѣтѣ говорили, що Русины зраджують державу и нарѣдъ свѣй а що найгѣрше — вѣру свою. Мы черезъ тыхъ зрадникѣвъ нѣгде вѣры на мали — мы не смѣли нѣкому въ очи просто подивити ся, та-ка ганьба на насъ упала черезъ тыхъ зрадникѣвъ чужихъ наймитѣвъ. А сыны тыхъ зрадникѣвъ и ихъ накоренокъ, на той часъ якъ монарха слѣдивъ за зрадниками, притихли и утѣкали де могли, щобы до криминалу не дѣстали ся.

Церковь свята много разѣвъ вѣдкрывала облуду тыхъ зрадникѣвъ, но они заразы присягали, що они вѣрнй своему Владыцѣ, абы ихъ вѣдъ мыски и книша не вѣдганяти — а поза плечѣ дальше свое чорне дѣ-ло всѣлякими спосовами провадили. Дивѣтъ ся, люди добрый, яка въ нихъ присяга!! Москвѣфѣлы священни-ки въ Галичинѣ псылали своихъ людей на вѣдпустъ до схизматикѣвъ и казали имъ тамъ сповѣдати ся и причащати ся, бо казали, що то все одно. А где ихъ присяга, яку складали при свяченю? А чи вѣра мо-же бути подвойна? А чому они самѣ не пойдуть до Росіи и не зголосять ся тамъ до службы, если имъ така солодка вѣра ихъ? Честный чоловѣкъ повиненъ такъ зрѣбити. Если ты розумно и ясно перекованый що тамъ правдива Церковь и вѣра, то йди и не заби-рай мѣсяя другому — а до своей власти напиши ясно, що ты тамтого ся тримаешь. — А напѣй москво-фѣлы лижуть павѣвъ по рукахъ, бють ся въ груди, очима завертають, на любовь ся покликують — а то все ошуканьство. Чогѣжь лицемѣрити? Двѣ правды нема. Або на право або на лѣво. Та на що имъ те говорити, коли они на те все глухѣ. Они й до Росіи не пойдуть тай тутъ правды ся тримати не будуть.

Та чому? Бо они зрадники — зъ чорнымъ сумлѣ-
немъ — гонять помѣжь нашъ бѣдный народъ якъ той
вѣчный жидъ. Чисто жидѣвска натура. Ты ему кажи,
що хочешъ — и наплюй му въ лице, и сто разѣвъ
выкинь за дверѣ, а вѣнь зновъ лѣзе до тебе и шукає
гешефту. — Москвофілы чисті гешефтьярѣ торгують
народомъ и вѣрою и Христомъ. Може не правда?! А
дивѣть ся, люди добрі!

МОСКВОФІЛЪ ЗАПРОДУЄ ГР. КАТ. ЦЕРКОВЬ АЙРИШАМЪ.

Послушайте, люди добрі, и осудѣть самі, що то
за люди ті москвофілы. Якъ ще не було буллѣ, то
всѣ люди тутъ въ Америцѣ готові були записати свои
церквы на руского епископа. Божь здоровый розумъ
намъ диктує, що оно такъ повинно бути пѣсля вся-
кого здорового розсудку. Та навѣть ухвалили въ Нью-
Йорку, що и ті церквы, що записаві на лат. еписко-
пѣвъ, мають старатись попереписувати на руского
епископа. На що мы маємо бути пѣдъ чужими голо-
вами, коли є своя. Та схизматицка наймичка „Прав-
да“ горлала проти того. „Американскій Русскій Вѣ-
стникъ“, одинока вѣбъ греко-католицка газета пѣшла
зъ слѣдъ за схизматицксю наймичкою и собѣ такъ
само горлала на цѣлу Америку, абы люди не записы-
вали своихъ церквей на руского епископа, бо вѣнь
вѣдтакъ запродасть айришамъ; а схизматицкій вѣстникъ
„Поступъ“ ажъ захрипѣ такъ скавулѣвъ за тыми пер-
шими и все накликувавъ людей, абы не давали сво-
ихъ церквей на руского епископа, бо вѣнь вѣддасть
айришамъ. Тымчасомъ коли такъ схизматицка наймич-
ка „Правда“ горлає и єи женихъ „Вѣстникъ“ тай
ихъ бахорище „Поступъ“ те саме повторяють, то
москвофілъ Фекула вѣддає церковъ ьъ Тгоу, N. Y.
айришови потайки — та ще й сбчорнивъ свого епис-
копа передъ айришомъ. Отже роздумай собѣ теперъ,

дорогий брате Русине, и скажи, хто запродує церковь, чи єпископъ чи москвофілъ? Чи се не ошуканство? чи се не обмана? чи се не фарисейство? чи се не злоба? чи се не туманене бѣдного народа въ живій очи? Москвофільская наймичка „Правда“, єи женихъ „Вѣстникъ“ тай ихъ бахорище „Поступъ“ кричать на єпископа, що запродасть церкви айришамъ, а одномышленникъ того плюгавого супружества, москвофілъ Фекула, вѣддає запродує церкву айришови. Самъ робить те, передъ чимъ другихъ остерѣгає. Та Русинъ твердый, Русинъ, що хоть трошки чести має, на таке бы нѣколи не вѣдваживъ ся. Таке може зробити лишень москвофілъ! — Видишь, брате Русине, що то за насѣне, тѣ москвофілы! И они твердѣ Русины? Розсуди самъ.

Старый татуньо москвофілъ туманить народъ, абы не давали церквей въ опѣку своему рускому єпископови, бо вѣддасть айришамъ, а его зять гала-драла погнавъ до айриша і вѣддавъ ему церковь. Отъ куды стежка въ горохъ!

Тотѣ благочестивѣ москвофілы высиджують у айришѣвъ та голову имъ вертять проти єпископа. Недавно зѣбрали ся въ Скрентонѣ и далѣ скажити нашего єпископа; що вѣнъ сироваджує священникѣвъ Русинѣвъ не москвофілѣвъ, мовъ бы се було противъ св. вѣры. Чи вы таке чули, люди добры?! Вже ходять до латиньскихъ єпископѣвъ и просять, абы ихъ прѣймили за своихъ, и щобы не русскихъ священникѣвъ прѣймали, котрѣ зъ бѣдного народа вышли, але абы прѣймали радше англикѣвъ або зъ Росіи. Лице-міры!! А дѣти бѣдного народа де подѣнуть ся? Вовки неситѣ, вы рускимъ дѣтямъ зъ горла выдираете кусникъ хлѣба! То вы смѣете скажити єпископа передъ айришомъ за то, що вѣнъ прѣймає русскихъ священникѣвъ и то якъ разъ тыхъ, котрѣ вышли зъ народа зъ пѣдъ сельскои стрѣхи, де ихъ отецъ и мати тяжко

працюють на куснику поля и чекають помочи вѣдъ своеи дитины, на яку все дали, що мали, абы она стала священникомъ!

Га, мои братья Русины! Якъ вы тутъ не заплачете самі надъ собою, то хибя серця не маєте. Мы справдѣ нещастній! Нехай бѣдний рускій народъ пропадає безъ священника, — нехай священникъ, що вийшєвъ зъ пѣдъ сельскои стрѣхи, нехай гине пѣдъ плотомъ, на то нема ратунку, бо москвофілы хотять все зъѣсти и проковтнути — цѣлого Русина зъ кѣстками!! Але скорше удавишь ся, поганий зраднику, якъ ты нашъ народъ згладишь!

ОДНО СТАЛО МЕНѢ ЯСНЫМЪ.

Я собѣ гадавъ, що москвофілъ, то собѣ отъ плохенькій чоловѣчекъ, що хоче бути аристократомъ — хотъ не одинъ на голѣй соломѣ родивъ ся — и надуває ся широко, бо рахує на велику Росію, що заступить его, якъ не стане ему гроша въ кишени або хлѣба, а то я виджу, пѣзнаю, що москвофілъ нелюдске сотворѣне. Вѣнъ хоче все пожерти, що тѣлько видить. Та вже ѣдзь собѣ що хочешъ, тѣлько до священникѣвъ не бери ся и народъ рускій лиши на боцѣ — а решту я тѣбѣ не бороню зъѣсти.

Теперь я трохи порозумѣвъ, чому то москвофілы такъ зненавидѣли нашего гр. кат. епископа, та такъ въ „Правдѣ“ пишуть проти него — и Боруха садять на епископа. То тому, що нашъ епископъ вийшовъ зъ бѣдного народа и для бѣдного народа має щире и любляче серце, а москвофілы народа ненавидять и торгують нимъ такъ, якъ худобою на ярмарку, и ошукують его та запродають у наймы чужимъ. Видко дѣло, що ихъ сгразъ збирає, абы епископъ не схотѣвъ сего народа боронити тай ему очи отворити, бо тогды мусѣли бы зѣбрати свои манатки на плечѣ и ѣхати до Росіи або до Платона, або до Галичини. Ага —

теперь менѣ вже ясно. Та дай Боже, щобы народъ нашъ прозрѣвъ. Дай Душе святой, абы нашъ рускій народъ просвѣтивъ ся свѣтломъ небеснымъ та прогнавъ тьму вѣдъ себе. Дай то Христе, Сыне Божій, абы мы Русини воскресли зъ того гробу, въ якій ти зрадники насъ вкинули! Теперь вже стало яснымъ и

ИНШЕ ДРУГЕ ДѢЛО.

Яке? Дуже цѣкаве. Варто послухати. Вы собѣ, мои читателѣ, пригадуйте, що я на початку сказавъ? Я сказавъ, що вѣдбуло ся гучне весѣле — гучне та на цѣлу Америку славне. Подруживъ ся „Американскій Русскій Вѣстникъ“ зъ девушкою „Правдою“, а Борухъ бувъ за дружбу. Но вы певно цѣкави знати, хто то ихъ вѣнчавъ? Отъ се власне цѣкава рѣчь. Я думаю, що папа Житковичъ не мѣгъ вѣнчати, бо вѣнъ власне справлявъ весѣле. Епископъ Угринъ бувъ другій дружба. Та якъ? Епископъ дружбою? Та чому бы нѣ! Въ такой вѣрѣ все можливе. Може епископъ Угринъ коршмаромъ бути, то чомужъ не може дружити? Остае отже, що якійсь спеціальный егомосць мусѣвъ ихъ вѣнчати. Ану чи вгадалибысьте хто? Нѣякъ не вгадаете. Мушу таки самъ сказати, бо я бувъ на шлюбѣ. На тото вѣнчане запросили не когобудь, але самого доктора Васовчика. Вѣнъ добре знавъ девушку „Правду“, бо зъ нею въ сусѣдствѣ мешкавъ, а до жениха „Вѣстника“ їздивъ въ сваты и укладавъ контрактъ передъ заручинами. — Тото еге коштувало много рботы. Написавъ ся бѣдачиско безъ кѣнца и мѣры, то до „Правды“ то до „Вѣстника“, заки звѣвъ ихъ разомъ до купы. Що правда, потерпѣвъ вѣнъ трохи черезъ сесе сватане, бо люди вышмарили его зъ Олифанту, але за то бувъ на весѣлю и добре ся бавивъ. По весѣлю дръ Васовчикъ, очунавши на дорожѣ, пѣзнавъ свое прикре положене, тымъ бѣльше, що и нашъ епископъ щось кривымъ окомъ споглядавъ на

те весѣле, а навѣтъ — якъ повѣдають — по́славъ ему письмо, абы вже бѣльше шлюбо́въ не дававъ.

Дрѣ Васовчикъ розгнѣванный дуже на епископа, що важивъ ся перешкаджати ему въ его шляхотныхъ подвигахъ для добра Церкви — ставъ вередувати на епископа, що вѣнъ запроданецъ Українець, хоче бул-лю завести, та всѣхъ людей запродати айришамъ. — „Люде, станьте за мною, а я покажу, що вѣнъ (епископъ) жадной власти не має“ и т. и. говоривъ дрѣ Васовчикъ. А якій тому koniecъ? Конецъ такій, що люде станули за епископомъ, его вышмарили, а вѣнъ сейчасъ, по нарадѣ зѣ свахою та сватами, поѣхавъ впростъ до Пітсбурга и вѣддавъ ся въ опѣку айришови, обѣцюючи ему вѣрно служити и буллю заховувати. А теперъ я не знаю, чи то той дрѣ Васовчикъ москво-філъ, чи айришъ? Судѣть вы самі, добрі люди. Менѣ лишень стало яснымъ то, що всѣ ті вѣдъ „Вѣстника“ и „Правды“, котрі такъ на епископа нашего горлуютъ, то суть наибѣльшій запроданцѣ, зрадники, хрунѣ. Отъ тото менѣ ясно.

Гей, братя Русины! отвирайте очи и дивѣть ся на чуда и дива, які у насъ дѣють ся!! Ану но до дѣла: гонѣть тыхъ запроданцѣвъ вѣдъ себе на сто вѣтрѣвъ, тажъ то крутарѣ, якихъ свѣтъ не видѣвъ. Инакше пишуть, а инакше роблять. Тажъ самъ Жатковичъ и Угринъ въ спѣлцѣ зъ айришами! Гей! хто бы ся сего сподѣвавъ?! Ото опѣкуны нашої греко католицкої Церкви! А мы дотеперъ нѣчо не знали!

ТЕПЕРЬ ДО ТЕБЕ, НАРОДЕ, СЛОВО.

Народе Рускій! Кличу до тебе голосомъ архангельской трубы, збуди ся! Встань! Прозри вже разъ та диви ся, хто Тебе запродуе! То не нашъ епископъ запродуе народъ, але урядники „Соединенія“, москво-філы и айришкі лизуны. Народе, стань при своѣмъ Владицѣ, бо на него нападають злочестиві вороги зъ

устьхъ бокѡвъ, але несправедливо. На него вже напали айришѣ и роблять надъ нимъ инквизицію, а зъ ними злучили ся священники запродацѣ и москвофілы и схизматики. Стѡлько ворогѡвъ а вѡнъ самъ одинъ боре ся и смѣло вѡдкидае ворогѡвъ якъ пилку на бѡкъ, та жеде помочи вѡдъ народу и вѡдъ вѣрного священства. Нашъ епископъ зъ народу выйшовъ, тожъ народъ мае его оборонити. Нашъ епископъ не мае нѣчо въ рукахъ, такъ, якъ Христось — мае лишъ науку Христову и серпе руске, любяче свѡй народъ и свою греко-католицку Церковь, та каждому сипле правдою въ очи. Мы повинни всѣ якъ одинъ мужъ станути при нашѡмъ епископѣ, щобы вороги знали, що въ насъ есть сила — мы не дамо ся. Каждый Русинъ греко-католикъ, каждый Мадяръ греко католикъ, каждый сынъ нашої греко-католицкої Церкви повиненъ сейчасъ станути смѣло противъ зрадничѡвъ и заштапувати тѣ зрадливѣ напады на нашего Владыку, нашего Отця, нашего зверхника церковного.

Не слушайте сплетнѣвъ, якѣ вороги выписують, або выговорюють на Владыку. Каждый зъ насъ якъ почуе яке слово проти Владыки, най сейчасъ запротестуе проти того, а хотяй бы се бувъ не знати хто, то сейчасъ най му скаже въ очи: „Не вѡльно на нашего Владыку анѣ слова говорити, бо то нашъ зверхникъ вѡдъ Бога пѡсланный до народу, мы его маемо слухати и за него молити ся“.

Каждый зъ насъ най ся розвѣдуе добре, хто пѡйшовъ на службу до айришѣвъ: чи, Владыка, чи тотѣ господинове вѡдъ „Вѣстника“ и вѡдъ „Правды“; — хто робить баламуту: чи Владыка, чи тотѣ запродацѣ вѡдъ „Правды“ та вѡдъ „Вѣстника“; — хто буллю заводить: чи Владыка, чи тотѣ, що пѡшли на руку айришамъ. Они въ газетахъ складають все на Владыку, а самѣ поза плечѣ того власне роблять, що Владыцѣ закидають. Та на те все мы вже маемо до-

казы и вже насъ нѣхто не ошукае, анѣ москвофілъ Обушкевичъ въ „Правдѣ“, анѣ Жатковичъ въ „Вѣстнику“, анѣ Борухъ въ литературѣ, анѣ Дрѣ Васовчикъ въ своѣмъ мудромъ — о дуже мудромъ — поступованю. Мы вже ся розпôзнали. Теперъ буде рахунокъ ясный и чистый, нехай народъ знае. Вамъ, яраги чорнѣ, нѣчо вже не поможе, що вы теперъ кинули ся на епископа та назвали его украинскимъ епископомъ. Тымъ вже вы его не зганьбите. Вы его назвали Полякомъ и Мадяромъ, то чомужь не мжете назвати ще й украинцемъ и радикаломъ. Але лишень одно забули вы, господинове вôдъ „Вѣстника“ та вôдъ „Правды“ а и вы Дрѣ Васовчикъ, котрый якось не може вамъ того потолкувати — хотяй дуже ученый — що вы якъ разъ зовсѣмъ себе зганьбили тымъ, що пишете. Тажь вы дали собѣ свѣдоцтво неуцтва и морального убожества, закидаючи епископови, що вôнъ Украинець. Чому? Бо вы не знаючи, що то е Украинець, хотѣли тымъ епископа зганьбити а тимчасомъ тымъ принеслисьте ему славу а собѣ ганьбу. А не знаючи, що то есть радикаль, вы самѣ радикалами стали. Тожъ теперъ порозумѣйте добре, всѣ гостѣ зъ весѣля и вы Отче духовный, щосьте вѣнчали „Вѣстника“ зъ „Правдою“, що вы самѣ радикалы чистои крови — а украинцемъ вы не то що не варта бути, але навѣтъ чобôтъ ему вычистити не гôднѣй. Послухайте отже дрѣ Васовчикъ и вы пане дружбо Борухъ тай вы всѣ москвофілы на купу, а я вамъ потолкую, що то есть той украинецъ а що радикаль, а втогды побачите, якѣ вы дурнѣ всѣ на купу. Щобы однакъ дрѣ Васовчикъ не дуже гнѣвавъ ся, що я тутъ простий собѣ чоловѣкъ не докторъ, хочу учити доктора, то прошу его дуже красно прочитати собѣ за украинцѣвъ статію, написану черезъ мадярского патріота дра Fekete Nagyivany въ „Ukrainische Rundschau“. Прочимъ, не докторамъ, у якихъ розумъ ясный

и не бракує доброї волѣ, поясню тутъ и то страшне украинство, якого нашѣ москвофілы такъ боять ся, а прочѣ по глупому за ними тѣ небылицѣ малпуючи повтаряють.

ЩО ТО ЄСТЬ УКРАИНЕЦЬ?

Украинець єсть то Славянинъ Русинъ, котрый походить зъ України, широкого и розлогого краю, положеного въ царствѣ Російскѣмъ. Кождый, хоть крихоточку письменный чоловѣкъ, може вычитати на всесвѣтнѣй картѣ (мапѣ). — Украину замешкують Русины такѣй самѣй, якъ въ Угорщинѣ, Галичинѣ и Буковинѣ. Єсть ихъ тамъ зверхъ трійцять мільонѣвъ — а насъ въ Угорщинѣ, Галичинѣ и Буковинѣ та въ Америцѣ, єсть до пять мільонѣвъ. Отже разомъ всѣхъ Русинѣвъ єсть звыжъ 35 мільонѣвъ.

Просвѣтно выбила ся на верхъ черезъ тяжку борбу одна часть сего великого народу, а именно Русины галицкѣй. Они здобули собѣ свои рускѣй гѣмназіи, рускѣй школы по мѣсточкахъ, рускѣй институціи, мають своихъ рускихъ професорѣвъ, рускѣй лицеи, рускѣй книжки, рускѣй катедры на университетѣ. А борять ся завзято за всѣ права руского народу на кождѣмъ поли. Русины галицкѣй то правдивѣй мученики за права свого народу, бо они, борють ся за про те, абы Русины, були зрѣвнанѣй зъ усѣма иншими народами въ державѣ. Русины галицкѣй помимо тяжкихъ перепонъ зѣ стороны Полякѣвъ и зрадникѣвъ москвофілѣвъ, сотворили свою рѣдну литературу такъ на поли просвѣтнѣмъ якъ и на поли церковнѣмъ. Они мають свою исторію т. є. исторію народу украиньского, наибѣольшу и найкрасшу зѣ всѣхъ народѣвъ славянскихъ. Великихъ сѣмъ томѣвъ сеи исторіи, выданои Грушевскимъ, професоромъ Львѣвского университету, толкують Нѣмцѣй и Французы якъ найкритичнѣйше оброблену працю. Сама Росія признала професорови

Грушевському надгороду за се дѣло и позволила утворити катедру языка украиньского т. е. нашої руской бесѣды. Отже сама Росія учена признала насъ за народъ вѣддѣльный и нашу исторію пошанувала и нашу руску бесѣду оцѣнила, бо годѣ заперечити се, що ясне якъ сонце кождоу хотъ трохи ученому чоловікови. — Шкода, що нашъ Дрѣ учений, дотеперь сеи исторіи и на очи не видѣвъ, а вѣнь каже, що вѣнь Русинъ и докторъ! — Но идѣмъ дальше.

„Добре“, — скаже хтось — ми то розумѣемо, що есть край Украина и що тамъ жіе поверхъ 30 миліонѣвъ Русинѣвъ такихъ самыхъ якъ и мы, але того не розумѣемо, длячого Русины галицкїи або американскїи называютъ ся украинцями. коли они на Украинѣ не родили ся, тамъ нѣколи не були и до смерти може не будуть?“ Отъ того власне хочу пояснити вѣмъ тымъ, що себе на смѣхъ высталяють, коли думаютъ, що якъ кого назвуть Украинцемъ, то тымъ ему ганьбу наносять.

Пытаю ся васъ, що сесїи мои слова читаете, длячого то Полякъ або Чехъ, що уродивъ ся на Нѣмцяхъ а замешкалый въ Америцѣ, называе себе Полякомъ або Чехомъ, а не Нѣмцемъ або Американцемъ? — Если ты запытаешъ ся его, „що ты за одинъ?“ то вѣнь не скаже тобѣ: „Я Нѣмецъ або Американецъ“, але скаже тобѣ, що вѣнь Чехъ або Полякъ. Чому то такъ? То тому такъ, бо Чехъ есть чоловікъ розумный и знае, що зѣнь належить до сего народу, котрый жіе въ краю чеськомъ положѣномъ въ Австріи; а Полякъ зновъ такожь яко чоловікъ розумный знае, що вѣнь належить до того народу, котрый жіе въ краю польскомъ положѣномъ въ Росіи. И диви ся, брате, та подумай надъ тымъ добре, що хотяй Польша лежить въ Росіи а Чехи въ Австріи, то сей чоловікъ Полякъ, не скаже „Я росіянинъ“ а другій зновъ „Я австріякъ“, але скаже тобѣ „Я Полякъ“.

„я Чехъ“! Видишь, Русине, що те значать просвѣта? Такъ Чехъ якъ Полякъ е чоловѣкомъ просвѣченымъ и тому добре розумѣе, що назва народна якогось чоловѣка рахуе ся вѣдъ того краю, де мешкають у великомъ числѣ такі самі люди якъ вѣнъ самъ т. е. такі люди, котрі такъ само говорять, такъ само спѣвають, такъ само ся бавлять, таку саму исторію мають въ минушинѣ и до того самого всѣ стремлять.

А теперъ чейже кождый порозумѣе, чому то наші Русины называютъ ся Украинцями — хотяй тамъ на Украинѣ не родили ся а жиють въ Америцѣ. Тому, що кождый, що бодай трохи ученый, Русинъ, розумѣе, що вѣнъ належить до того народу, котрый великою силою мешкае на Украинѣ въ царствѣ російскомъ, а назва народна иде вѣдъ того краю, де найбільше мешкае такихъ самыхъ людей. — На Украинѣ мешкае нашихъ Русинѣвъ 30 міліонѣвъ, тому и вѣдъ той Украины, вѣдъ того краю всѣ Русины называютъ ся Украинцѣ такъ, якъ вѣдъ Чехѣвъ Чехами; вѣдъ Польщѣ — Поляками; вѣдъ Нѣмеччины — Нѣмцями; вѣдъ Хорватіи — Хорватами; вѣдъ Італіи Італіянами и т. д. — Хотяй де инде родили ся, а де инде мешкають. — Кождый народъ має свій шмать землѣ, де его найбільше мешкае, и вѣдъ той землѣ бере собѣ назву. Такъ и кожда держава робить. Мы маемо въ Росіи великій край, котрый передъ тымъ и насъ всѣхъ до една обвивавъ, и сей край называе ся Украина по нынѣшний день — и стоить ясно выписаний на мапѣ такъ, що и слѣпый пальцемъ его намацае. Тожъ вѣдъ сего краю кождый щирый Русинъ бере собѣ назву Украинецъ.

Всѣ прочі Русины, котрі ся помѣтуютъ своими братьями и своею родиною, не мають жадной назвы и суть неначе прищѣпки до чобота польского або австрійского, полатаного всѣлякими народными прищѣпками: або прищѣпкою московскою, або суть цѣл-

комъ нѣчимъ. Всѣ нашій москвофілы суть прищѣлкою и латкою московской дѣры — и самый навѣтъ Москалѣ ихъ за нѣщо мають, бо зрадникомъ кождый гидить ся. — Мы Русины Украинцѣ радуемо ся и тѣшимось, що насъ така велика сила е на свѣтѣ, та що маемо свою рѣдну краину — хотяй пѣдъ чужимъ царемъ, але маемо — що маемо имя свѣате — гей бы на крещеню намъ дане — и то наша слава. И денебудъ мы жиемо на свѣтѣ, то радуемось и тѣшимо ся тымъ именемъ, бо то намъ миле, що не есть причепою; тѣшимо ся, що мы не зайдами, або наймленими чужими агентами, або — борони Боже — зрадниками своего народу. И тому то для нас не есть ганьбею, якъ насъ хтось называе украинцемъ, але тота назва приносить намъ честь и славу такъ, якъ тутъ въ Америцѣ кождый айришь мае собѣ за честь, якъ его хто называе айришомъ, и то зъ усею свѣдомостію, явно передъ усѣма стверджуе „yes. I am irish!“ Тай так само, якъ бы хтось назвавъ мадяромъ того чоловѣка, що до мадярского поколѣня належить и зъ мадярскимъ народомъ по крови одно есть — то тото для него не ганьба, але честь. Не ганьба такожь сказати Полякови, що вѣнъ Полякъ, або Нѣмцєви що Нѣмецъ, бо то есть назва его краю, за котрый вѣнъ добре знае, де жие много его братѣвъ — хотяй самъ тамъ не родивъ ся, и може навѣтъ и вмире поза тымъ краємъ, вѣдъ котрого его такъ называють. — Не ганьба отже назвати насъ украинцами вѣдъ нашего краю Украина.

Щожь теперъ зъ того йде? Зъ сего йде, що тѣ писателѣ вѣдъ „Вѣстника“ и вѣдъ „Правды“ суть люди або зовсѣмъ дитинячї, котрї такъ якъ тѣ дѣтвачиска прозываютъ себе взаимно прѣзвискомъ або именемъ своего батька, або що тѣ люди о Божѣмъ свѣтѣ нѣчогѣсѣнько не знають, або зновъ що? суть добровѣльными або платными агентами для чужого народу; або вѣдѣнци суть такъ злобнї и такъ переворотнї, що

не потрафлять нѣчого мудрого анѣ погадати, анѣ сказати, анѣ написати. — Але знайте, господинове отъ „Вѣстника“ и „Правды“, що мы нѣчо не маемо проти вашого невѣжества и мы тому не винуватї, тѣлько змилуйте ся и майте на стѣлько чести и не жадайте вѣдъ народу платнѣ за свсю глупоту. Народъ не повиненъ вамъ платити за вашу глупоту, але за свои тяжко запрацьованї грошѣ повиненъ бодай щось доброго прочитати. Якъ бы песъ звѣвъ тето, що вы пишете, то певно сказивъ бы ся.

Я й не дивую ся дуже що мѣжь народомъ така баламута, бо тота баламута походить вѣдъ вашого письма, мои господинове. Якъ народъ прочитае що зъ „Правды“ та „Вѣстника“, то чуетъ болѣ въ жолудку и шумъ въ головѣ, тай тодѣ не може собѣ дати рады. Вы зъ того тѣшите ся, але то дуже нечестно давати отрую бѣдному народови. Та то ще байка, що нечестно, але маєте тяжкій грѣхъ. Але вы вже не маєте анѣ встыду анѣ совѣсти, а хто вже тыхъ двоихъ конечныхъ честноть не мае, то зъ такимъ вже нема що робити, бо вѣнъ на все вѣдважить ся. Такого чоловіка треба хйба зъ далека оминати. Вы справдѣ маєте доктора мѣжь собою, алежь той докторъ щось самъ все хорый и самъ себе нѣякъ не може вылѣчити и пѣшовъ ажъ у айришѣвъ глядати ратунку. Чи ему що айришѣ помогутъ, сего я не знаю. Знаю лишень то, що дадутъ ему буллю до захованя — ну и тота булля то вже певно его вылѣчить.

Менѣ ся видить, мои Братя, що кождый зъ Васъ, якъ зъ увагою перечитае се, що я тутъ написавъ про Украинцѣвъ; порозумѣвъ добре. Вже знае ясно, що имя Украинецъ значить то само, що Русинъ, але справедливый, гвердый, горячий, любячий свѣй народъ и борючий ся за права своего народу. Удраинець бридить ся зрадниками и гнобителями своего народу, бѣдныхъ хлопѣвъ боронить, народъ рбучий гортуетъ

въ одну родину и бажає славы своему народови. А такому чоловікові честь передъ Богомъ и честь передъ людьми!! Богъ прецѣнь наказує любити свій народъ, хотяйбы бувъ и дуже бѣдний. Христось такожъ любивъ бѣдныхъ людей и для нихъ працювавъ — а богачамъ выкидавъ на очи ихъ закамѣнѣлу гордість и бракъ любви до бѣдного народу. Наші москвофілы всегда гидять ся хлопомъ и робѣтникомъ, а себе тримають за аристократѣвъ (панѣвъ) и лучать ся зъ могучими сего свѣта, хотяйбы тѣ могучі^і були найтяжшими ворогами бѣдного робучого народу. Чи не такъ? Ану скажѣть москвофілы, що нѣ. Вы въ своихъ письмахъ всегда народови представляете велику славу Росіи: еи богатства, торговлю велику, могутну силу, царя блискучого, церкви золотомъ критіи. Тай и що зъ того бѣдному народови? Нѣбы тѣ богатства не злупленіи зъ бѣдного народа? Тяжъ на тыхъ богатствахъ тяжить кровь и слезы бѣдного народа — то все взято вѣдь бѣдного народа. Хлопови, бѣдному робѣтникови не вѣльно станути навѣтъ пѣдь порогомъ гордого, богатого вельможѣ. Вѣвъ зъ вѣдкрытою головою стоить бѣдняка на морозѣ и вычѣкує у чиновника цѣлыми днями, абы дѣставъ кѣлька копѣйскъ на щоденный хлѣбъ, бо нѣчо не вродило ся а податокъ царскій стягнули зъ него въ четверо. Каждый чиновникъ має свою пайку въ кервавѣмъ податку бѣдного мужика.

И вы москвофілы маєте серце, маєте совѣсть такъ туманити бѣдный народъ, та представляти ему золсті грушки по вербахъ, а кожного, котрый хоче той народъ просвѣтити та ратувати вѣдь нужды та загибели, що хоче ратувати его передъ вызыскомъ и гнетомъ могучихъ, вы представляете яко его ворога. Вы чисті економы паньскіи, що дусите робучій народъ обѣцюючи ему паньску ласку, котрои панъ нѣколи не дастъ, бо вѣнь не знає бѣдного чоловіка.

ЩОЖЬ НА ТЕ СКАЖЕ „ПРАВДА“
ТАЙ „ВѢСТНИКЪ“?

„Правда“ и Вѣстникъ“ за се мое письмо сейчасъ окрестить мене словомъ: „Украинець — радикаль“. Будете бачити, дорогой Братя Русины! Каждый, що упомне ся за бѣднымъ народомъ и за его права, сейчасъ буде названный радикаломъ и безбожникомъ. Такъ есть въ старомъ краю, такъ и тутъ въ Америкѣ. Въ старомъ краю декуды священникъ ставъ въ оборонѣ бѣднаго хлопа проти графа або пана, котрый забравъ бѣдному хлопови кусень загона и колька деревъ при фосѣ, — бо хлопъ не смѣе мати анѣ кусника своего дерева, — и загонъ потрѣбный панови на дорогу до парка. Священникъ не давъ зробити кривду хлопови и до чотыри разы стававъ за него до суду и таки панъ мусѣвъ вѣдступити. Хлопъ радувавъ ся а священникъ ставъ радикаломъ. Панъ завдавъ такого священника до епископа, до намѣстника, до старосты, до жандармовъ, до уряду податкового, однимъ словомъ — въ цѣломъ краю знали, що сей священникъ радикаль. Наші москвофілы сойчасъ переписували зъ польскихъ газетъ, якій паны собѣ выдають, до своихъ газетъ тоті новинки, де панъ назвавъ священника радикаломъ, и то то давали мѣжь народъ. — Священникъ радикаль, професоръ радикаль, хлопъ радикаль, ну и каждый украинець радикаль. — „Та чому радикаль?“ — пытаю ся неразъ москвофіла або пана польского. — Якъ то чому? Чижь не видите, що вонъ бунтуе хлопѣвъ противъ панѣвъ — а то дѣло грѣшне и безвѣрне“. — Алежь бо панъ немилосердно кривдитъ хлопа и его працю такъ несправедливо выыскуе, що то еще болѣшій грѣхъ. — кажу я. — „Егъ“, — каже москвофілъ — „що тамъ выыскуе. Хлопъ то чиста худоба; его праця нѣчого не варта; та хто видѣвъ нынѣ хлопа гласкати; вонъ вѣдь того есть, щобы на панѣвъ робивъ!. Хлопа треба завсѣгды за порогомъ тримати. Вонъ

днесь противъ пана а завтра противъ попа а позавтра противъ Христа и Церкви“. — „Такъ, то правда“ — кажу я „але се такъ зробивъ бы толькo дурный и розпiяченый хлопъ, але просвѣченный хлопъ того нѣколи не вчинивъ бы. Жаденъ ученый чоловѣкъ не повстане проти Христа, Церкви и проти власти церковной; повстане толькo проти несправедливости, яку ему можуть въ церквѣ деякi люди зробити“. — „Я виджу“ — каже москвофiль „що вы такожъ е радикаль, тому я зъ вами не хочу бoльше говорити, выносьть ся менѣ зъ хаты“. Ну и я пoшовъ затиснувши шапку ажъ на уха, бо було зимно, а въ серци собѣ погадавъ: отъ дурный москвофiль, нѣби вoнъ знае що то радикаль?

ЩО ТЕПЕРЬ ДѢСЬ?

Зъ часомъ я призабувъ на тоту рѣзмову тай поѣхавъ въ Америку. Въ Америцѣ чоловѣкъ у працi зъ дня на день, навѣть не думаетъ о томъ, що колись бувало въ старомъ краю. Контентъ що жiе безъ паньскои ласки, тай що може дати кусникъ хлѣба своѣй женѣ та дѣточкамъ. Ажъ ось довѣдую ся, що приѣхавъ нашъ епископъ. Серце зрадувало ся менѣ, що прецѣнь вже разъ и Русины въ Америцѣ пробудять ся та злучать ся до една. Та не довго сei потѣхи. Ледви минуло пять мѣсяцѣвъ вoдѣ часу прибутя епископа до Америки, а Русины не толькo що нѣчо не зробили, але загатили дорогу тому епископови, абы анѣ кроку не зробивъ напередъ. Менѣ стало встыдно за весь нашъ рускiй народъ. Чи мы справдѣ такi ледащi, чи насъ Господь проклявъ? Що тому есть за причина, що мы не годнi до нѣчого дoйти? Ставъ я думати надъ тымъ и пильно та уважно газеты ставъ читати — на скoлько мавъ вoльного часу — тай поволи пoзнавъ я, що нашъ народъ добрый, а Богъ насъ не проклявъ, толькo скoлько дурнiвъ зарозумѣлыхъ —

выбачте за слово — хотѣло показати нашому епископови, що они потрафлять его спутати а навѣть може и усунути, якъ вѣнь не буде ихъ респектувати. До той работы они взяли ся дуже хитро — якъ я бачивъ зъ пастырского листу нашего епископа — але бо й епископъ не розкрывъ еще ясно дороги, яку они собѣ выбрали. Они собѣ такъ сказали: „Наші Русины то дурні цимбалы. Ихъ можна чимъ будь збити зъ пантелику — киньмо имъ кѣстку незгоды, най ся жруть. Мы самі поховаймо ся а епископа поставмо близенько нихъ. Якъ они розвѣдять ся на кѣстцѣ а побачать, що мяса нема, то обернуть ся на епископа и будутъ его жерти та кусати. Если бы ихъ епископъ зацѣлкавъ, то втогда зъ другого б ку киньмо зновъ кѣстку, але вже твердишу; а втогда они будутъ ся бѣльше жерти — и зновъ кинуть ся на епископа. И такъ кидаймо разъ за разомъ нові кѣстки — а все щоразъ то твердѣй. На кѣнци вже можна буде и камѣнь мѣжъ нихъ кинути, бо они въ заплѣсти навѣть и не розпѣзнають, що то не кѣстка — и будутъ собѣ зубы ломити на камени. Намъ тото нѣчо не шкодить, бо мы добре закрытї — а епископа заженемо живцемъ до гробу. Щобьжъ тото добре ся удадо, то биймо на двѣ руки — „Вѣстникомъ“ и „Правдою“; а схизматики и непрошенї навѣгъ будутъ намъ помагати своими газетами, бо они мусять ити проти епископа, бо инакше мы бы сгратили“. — Такіи плянь уложили собѣ москвѣ фїлы мѣжъ собою, затагнувши до сего свого поганого дѣла и безвѣрникѣвъ чистои крови.

ПЕРША КѢСТКА.

Пѣдъ теперѣшну хвилю кинули они народови таку кѣстку незгоды и хотѣть нею заворушати весь рускїй народъ. Причѣпили отже епископови латку: украинець, щобы тымъ способомъ збурити народъ проти епископа, бо народъ не знаючи, що то есть

украинець, буде думати, що то не знати яка ганьба Тай сю назву силують ся по дурному вытолкувати народови неначе щось такого страшного, передь котрымъ крестити ся и утѣкати, а черезъ те — вѣдречи ся епископа.

Та я не пытавъ ся епископа, чи вѣнъ справдѣсть украинець, але думаю, що накопи вѣнъ есть правдивымъ, щирымъ Русиномъ, накопи есть твердымъ Русиномъ, то инакше не може бути — мусить бути Украинцемъ, бо — якъ я вже сказавъ выше — що Русинъ а Украинецъ або Украинецъ а Русинъ то есть одно и то саме. Якъ бы не бувъ украинцемъ, то вже тымъ самымъ бувъ бы не Русиномъ. А якъ такъ, то чимъ бувъ бы? Може москалемъ? може полякомъ? А зрадникомъ свого народа чейже нѣ. Сего вже нѣхто не скаже.

Отже я вже пояснивъ, що то есть Украинецъ и тому тотъ „кумпанія“, що такъ того слова „Украинець“ чѣпила ся, сама себе на смѣхъ выставила и сама себѣ дала свѣдоцтво крайного невѣжества и неучтва, бо тымъ показали, що они не мають нѣ найменшого понятя о Божѣмъ свѣтѣ — они не знаютъ исторіи свого народу, що у разумныхъ людей мала дитина вже знае майже на память. Они бѣдачиска въ своѣй глупотѣ думали, що якъ назовуть епископа украинцемъ, то не знати яку ганьбу ему нанесли, а то цѣлкомъ противно, честь ему велику зробили, а напрстивъ — себе до крайности поганѣбили. Таке то дѣло.

Та я сильно переконаний, що и угорскій Русины не е жадными москалями, але такими самими щирими Русинами якъ тѣ, що жують пѣдъ Карпатами, якъ тѣ що жують на Подѣлю и на Украинѣ. А що ихъ бесѣда трошечки рѣжнить ся вѣдъ нашихъ Русинѣвъ, то тото зовсѣмъ нѣчо не есть, бо и въ самѣй навѣтъ Галичинѣ въ многихъ сторонахъ мають свои окреми слова, але

тото зовсѣмъ не перешкадае бути щиримъ, добрымъ, твердымъ Русиномъ.

Я думаю, що й угорскій Русины утѣшать ся дуже, що насъ всѣхъ Русинѡвъ разомъ тѡлько есть на свѣтѣ, та що мы не есьмо жадна причепа до якогось чужого намъ ворожого народа, але що мы народъ великій, чисельный мѣжь Славянами та гѡднѣй пошанованя вѡдъ другихъ.

Теперь вже прїйшла хвиля, де вже й Москалѣ мусять насъ респектувати, и Поляки и Нѣмцѣ мусять ся зъ нами рахувати, бо такъ у Франціи, якъ въ Швеціи, такъ въ Петербурзѣ та у Вѣдни и въ Угорщинѣ и у Львовѣ за насъ Русинѡвъ пишуть славнїи ученїи люди и упоминають ся о нашу кривду. Отже и тота штука не удасть ся москвофіламъ — и они перерахували ся. Народъ не есть такїи темный та дурный, якъ они собѣ гадають. Мы не бараны, мы й не цимбалы, щобысьмо тыхъ штучокъ не розумѣли и тому мы ясно беремо ся до вѡдкрытя кожного москвофільскаго злочину. Мы се знаемо, що вы господинове отъ „Вѣстника“ и „Правды“ зъ тымъ украинцемъ выбрали ся навѣтъ на скаргу до айришскаго епископа въ Скрентонѣ та силували ся ему доказати, що украинець есть противъ святой Церкви и Святѣйшого Отця и проти всѣхъ айришскихъ епископѡвъ, тому казали: „Вы допоможѣтъ намъ деякимъ способомъ усунути тото епископа, або бодай вы скажете его до Апостольскаго Делегата та до Риму, бо васъ певно послушаютъ“.

Ой татуню Обушкевичъ, о. Яцковичъ, о. дръ Васовчикъ, о. Чопей, о. Камінскїи и прочїи, куда то та дорога веде, яку вы собѣ сбѡбрали? Та якими то средствами вы воюете? Тай де ваше лице, писати статѣ до народа, що вы за нимъ стоите? Вы лизуны пѡдлестнїи и пятолизцѣ (що правда, фальшивїи, але то еще гѡрше), вы пятолизцѣ чїего епископа? То вы

смієте писати, що суть деякі пятолицѣ епископа руского? Такъ! я бы ся не повстыдавъ уцѣлювати пята своему рускому епископови, але нѣколи-пренѣколи такъ страшно не уподѣлювавъ бымъ ся якъ вы, та не лизавъ пяти айришскимъ епископамъ, щобы тымъ способомъ обернути ихъ проти греко-католицкого епископа!!! Вы собѣ гадаєте, що люди нѣчо не знають, що вы робите та куды ходите?

Отъ, брате дорогій, розважъ добре сесі мои слова, мотай собѣ — якъ то кажуть — „на вусь“, подумай добре брате одинъ и другій, и зроби ладъ, але порядный ладъ!... „Якій ладъ?“ — питаєшь. — Крикни рѣшучо: „Прочь зѣ зрадниками бѣдного руского народа! Прочь зѣ ошустами! Прочь зѣ бурителями! Прочь зѣ катами нашими, що жити нам не дають, анѣ злучити ся, анѣ двигнути ся! Прочь безъ пардону! Мы вже разъ мусимо зѣ вами покѣнчити!“

А ЩО ТЕПЕРЬ СКАЖУТЬ ТІ ФАРИСЕИ?

За тото письмо и за таке обурене проти нечестивыхъ москвофілѣвъ и ихъ кумпанѣвъ — якъ я вже сказавъ — они назвуть мене радикаломъ. Они вже й такъ поволи въ своихъ письмахъ пѣдкидають народови гадку, щобы назвавъ радикаломъ свого епископа, то чомужь бы мене не назвали радикаломъ? Вправдѣ ще отверто не написали: „епископъ радикалъ“, але тѣлько сказали, що епископъ обточивъ ся радикалами и радикалѣвъ слухає и що кождый Українець, то радикалъ — а епископъ Українець.

О скѣлько я знаю, то при епископѣ есть тѣлько законный братъ монахъ и О. Коротнокій; а що четверга о. Матяцко приѣзжає на нараду. Бѣльше при епископѣ нема нѣкого. Та тото не перешкаджає сказати передъ народомъ, що епископъ обточивъ ся ра-

дикалами. Народъ вѣритъ тому, що написане — они то добре знаютъ — але той народъ вже не буде больше вѣрити, бо познае, що хотьбы при епископѣ бувъ и самъ ангелъ зъ неба, то они бы навѣтъ и того ангела сейчасъ назвали радикаломъ - украинцемъ. Та чому? Бо не хоче йти проти епископа. Кождого, хто не хоче йти проти епископа, они назовутъ радикаломъ. Що они такъ здалека причѣпають латку радикаль, то есть друга кôстка, яку они кидають мѣжъ народъ.

А гадаете, дорогі́ братя Русины, що тѣ подлі́ люди розумѣють, що то е радикаль? Та де тамъ! Якъ бы они розумѣли, що то есть радикаль, то бы нѣколи того слова не написали въ своихъ газетахъ. Та чому? Бо якъ разъ радикаль означае такихъ людей, якими они суть. И тутъ зновъ вôдкрывае ся ихъ тѣ́сный кругъ понятя а як олива на верхъ выходитъ ихъ неучтво, бо не знаютъ навѣтъ, що пишуть. Тото, що имъ ся належить то они другому прилѣпляють. А що такъ есть, то вы заразъ познаете, якъ я лишень потолкую вамъ тото слово „радикаль“.

ЩО ТО ЄСТЬ РАДИКАЛЬ?

Передовсѣмъ треба вамъ, дорогі́ братя Русины, знати, що въ кождомъ майже народѣ на цѣлôмъ свѣтѣ суть радикалы. Хто читае газеты, той знае, що суть радикалы ческій, суть радикалы польскій, нѣмецкій радикалы, російскій радикалы, москвофі́льскій радикалы таки у Львовѣ, украинскій радикалы, португальскій радикалы, италійскій радикалы, грецкій радикалы — але нѣкому навѣтъ и не въ головѣ, щобы кождому, хто есть Москаль причѣпляти имя радикаль; або кождому нѣмцеву, болгарову, чехову, полякову чи грекову, лишень нашій темній та злобній москвофі́лы и ихъ союзники причѣпають се имя кождому украинцеву. Чи то справедливе и мудре? Га! побачимо, якъ лишень потолкуемо собѣ, що то есть радикаль.

Слово „радикаль“ походить вѣдъ латиньского слова „radix“, що означае корѣнь. Теперъ же кождоу чоловікови, що хоче щось або пѣзнати, або щось ґрунтовно збурити, кажемо, що вѣнь хоче щось радикально зґлубити, щось радикально пѣзнати, щось радикально поправити, або щось радикально збурити. И такого чоловіка звичайно называють радикаломъ, бо хоче щось зробити радикально, хоче до чогось чи доброго чи злого забрати ся ажъ до корѣня. До якого корѣня? Заразъ вамъ роскажу, дорогі братя Русины.

Всѣ людскій чинности (дѣла) на свѣтѣ родять ся насампередъ вѣ головѣ чоловіка, вѣ розумѣ такъ, якъ те зерно завязуе ся на кѣнци стебла вѣ колосу. Тѣ всѣ дѣла, що зроджені насампередъ вѣ головѣ, вѣ розумѣ чоловіка, опѣсля кидае чоловікъ на свѣтъ Божій, неначе той господаръ кидае зерно у землю. И такъ, якъ те зерно, кинене вѣ землю, пускае корѣне, приймае ся и росте вѣ гору оперте на тѣмъ корѣню, такъ дѣла людскій розвивають ся на свѣтѣ и растутъ опираючи ся на обдуманыхъ засадахъ гейбы на корѣню. Если засада або пѣдстава, на якій дѣла людскій спочивають и розвивають ся, есть здорова, справедлива и тривка, втогды и тѣ дѣла будуть добрі, справедливі и тревалі. Еслижъ засады суть скривлені, несправедливі, слабі, то й тѣ дѣла, що на тыхъ засадахъ виростають, будуть мерзенні, погані, брудні та скоро упадаючи. Всѣ отже дѣла на свѣтѣ суть добрі або злі опѣсля того, яке есть корѣне тыхъ дѣлъ, т. е. засады, чи добрі або злі. Многі люди не звертають на се уваги, чому яке дѣло добре або зло, — але многі люди дивлять ся на свѣтъ Божій и на дѣла чоловіка та шукають причины тыхъ дѣлъ, чи то добрыхъ чи злыхъ. Шукати за причиною якого небудь дѣла, значить те саме, що глядати за коренемъ, на якомъ се дѣло виростае. Ся работа есть дуже хосенна и она становить глубокую науку, бо най-

красша наука полягає на тѣмъ, щобы пѣзнавати всѣ рѣчи черезъ ихъ послѣднїй причины.

Радикаль — якъ я сказавъ є чоловѣкъ, що добирає ся до самого корѣня каждой рѣчи, однакъ не на се, абы тоту рѣчь пѣзнати, але щобы вывернути єи горѣ коренемъ безъ взгляду на те, чи та рѣчь добра чи зла. Радикаль не дивить ся на те, чи вѣнь те корѣне чи вѣ, вѣнь тѣлько каже собѣ: „Я тоту рѣчь мушу вывернути до горы коренемъ, бо она менѣ не до смаку, она менѣ не до влодобы“.

Теперь же, той чоловѣкъ, що хоче зло вывернути зъ корѣнемъ, не єсть радикаломъ, бо каждый честный чоловѣкъ повиненъ вѣ собѣ и вѣ другѣмъ зло нищити. Але той єсть радикаломъ, щой найлѣпшїй навѣтъ рѣчи до горы коренемъ обертає. И Христосъ тоже нищивъ зло, и люди праведнїи проти всякого зла повстають, а чейже то не можна назвати радикальствомъ.

Радикаль єсть то такїй чоловѣкъ, що черезъ помилку добре зрѣбѣть, а зъ досады звычайно все дурить и нищить навѣтъ найсвятѣйшу рѣчь — самому Богови навѣтъ не пропустити. У него нема нѣчо святого, нѣчо справедливого, нѣчо поганого и нѣчо нечестного. Вѣнь однаково все цѣнить и вѣ одно мѣшає честноту зъ розпустою, тверезѣсть зъ пїяньствомъ, скромнѣсть и послухъ зъ гордостїю и упертостїю, самоволю и бунтъ зъ властїю и правомъ — однимъ словомъ, у радикала все вымѣшане и обернене до горы коренемъ. Вѣнь не знає нѣкого на свѣтѣ, лишень себе. Єго „я“ єсть початкомъ и кѣнцемъ всѣхъ єго дѣлъ такъ добрыхъ, якъ и злыхъ. Що єму ся подобає и користи єму приносить, тото єсть добре, а що єму ся не подобає або користи єму не принсить, тото у него єсть зло. Радикаль не знає добра народу, анѣ добра Церкви; радикаль не любить ближнього анѣ Бога; радикаль нѣколи нѣкому

не уступить, а нѣ нѣкого не послухае — радикаль толькѣ себе видить и для себе жие.

ХТОЖЬ ОТЖЕ ЄСТЬ РАДИКАЛОМЪ?

Радикаломъ есть сей чоловѣкъ, що кожду рѣчь самовольно, безъ застановленя, зъ галабурдсю вывертае до горы коренемъ. Зѣ злои рѣчи рсбать добру, а зъ найкрасшой рѣчи робить погану.

Радикаломъ есть кождый чоловѣкъ, котрый прилучивъ ся або самъ сотворивъ таку кумпанію людей, котри собѣ поставили засаду свого житя, чи то для користи, чи то зѣ слѣпоты, злобы або дурноты, все вывертати до горы коренемъ.

Радикаломъ есть той, хто свѣй народъ вывертае до горы коренемъ и на силу робить зъ него москалѣвъ.

Радикаломъ есть той, хто въ народѣ вывертае вѣру греко-каголицку и робить его схизматикомъ.

Радикаломъ есть той, хто свою власть вѣдь Бога дану, поневѣряе, и народъ учить не шанувати власти духовной.

Радикаломъ есть той, хто зъ легкимъ сердцемъ народъ бунтуе, баламутить и провадитъ до ненависти та розладу.

Радикаломъ есть той, хто затративъ совѣсть, честь и встыдъ и забувъ на свѣй станъ и на свое званіе, та передъ цѣлымъ свѣтомъ наносить ганьбу на свѣй народъ и на священство.

Радикаломъ есть той, хто здраджуе свѣй народъ, свою вѣру и свою Церковь, и вселякими штучками запродуе ихъ чужинцямъ.

Радикаломъ есть той, хто свое власне гнѣздо плюгавить и кормить свѣй народъ — за его власнѣ грошѣ — смѣтемъ та фалшомъ.

Радикаломъ вкѣнци есть той, хто не дасть зѣбрати ся до една нѣ народови, нѣ церквѣ, але всюды каламутить воду, щобы добре мѣгъ въ нѣй рыбу ловити.

Менѣ ся видить, що теперъ вже кождоу Русинowi ясно, хто мѣжь нами радикаль.

МОЄ СЛОВО КЪ САМОЗВАННЫМЪ ВЕРХОВОДАМЪ.

А теперъ господинове отъ „Вѣстника“ и „Правды“ — пригляньте ся добре собѣ самымъ въ зеркало, та скажѣть, хто то радикаль? — Вы тымъ именемъ такъ шафуете по своихъ газетахъ, а не булисьте на стѣлько цѣкави, щобы бодай дѣзнати ся, що тота назва означае и кому она належить ся. — Вы власне есьте радикалами и то радикалами чистои крови, бо вы радикалы зъ закараскою анархистѣвъ. Та якъ я виджу, вамъ бы треба ще потолкувати, що то естъ анархистъ, та о сѣмъ вже колись другимъ разомъ. Теперъ я вамъ скажу лишень коротенько, що анархистъ е той, що всяку власть хоче збурити, уничтожити, — а се якъ разъ вы надъ тымъ працюете, тымъ зѣваете тай того учите народъ. Думаю, що се повинно вамъ выстарчити, зъ сего вы повинни порозумѣти, хто вы е.

Вы ся пѣните зѣ злости, що не можете побороти епископа та що народъ забирае ся до деякого порядку зъ вами. Вы пишете, що посланіе епископа злостне, а тамъ тѣлько сама чиста правда высказана, высказана ясно якъ на долони. Та бо вы й то посланіе выкрутили и доконче хочете привести народъ до ганьбы — та мы на стѣлько умѣемо читати, а навѣтъ трохи лѣпше умѣемо вѣдъ васъ зрозумѣти, що въ тѣмъ посланію мѣститъ ся. Мы тото посланіе будемо читати не разъ, але десять разъ; однакъ вашои баламуты вже не пріймемо, бо намъ вже доста того. Мы васъ лишень красенько просимо: лишѣть насъ въ спокою та перестаньте нами опѣкувати ся, бо мы вже 24 лѣтъ перейшли.

Вы заклинаете ся Пресвятою Троицею, що вы честни, алежь бо мы знаемо, що вы передъ криміналомъ ажъ два разы утекли: разъ зъ краю, а другій разъ зъ Нью

Йорку. Вы горлаєте на єпископа за то, що вонъ гр. кат. членамъ „Соединенія“ каже вѣдшмарити вашу злѣбну газету, а й каже имъ зрѣбити зъ вами порядокъ, а забулисьте, що вы обѣкрали „Соединеніе“ и тяжко скривдили, бо скривдили на тысячѣ въ Нью-Йорку, та щобы слѣду не було зъ вашои нечестной роботы, то вы книги рахунковѣ попалили. И то така у васъ честнота? и то така у васъ правда? и то така у васъ любовь до „Соединенія“? И то така у васъ любовь до руского гр. кат. народа? И вы маєте лице называти себе греко-католиками? И вы смѣєте накидати ся за проводирѣвъ того бѣдного народа? То вы греко-католики? Я вамъ скажу, що вы не тѣлько що не гр. католики, але вы й христіяними не есте! Знайте о тѣмъ добре, що вы самі загірите „Соединеніе“, якъ васъ той народъ, тѣ члены того „Соединенія“, не вышмарять вонъ. Народъ буде добре о тѣмъ памятати, а вѣдгы вже вамъ плачь не поможе.

Думаю що вже на теперъ доста буде того, що я тутъ написавъ. Приймѣть тото письмо въ дарунку, господинъ Жатковичъ, Угринъ, Борухъ и всѣ интересовані зъ тои огидной самозваннєи компаніи, тай уважайте, що мы на васъ не забудемо и въ свѣй часъ зновъ дещо потелкуємо народови — если будете йти дальше тою нечестивою дорогою, якою дотеперъ идете. Тымчасомъ бувайте здорові, а вы, братья Русины, що се читаете, прозрѣть, збудѣть ся зѣ сну и возмѣть ся до роботы за вѣру, за Церковь и за народъ бѣдный. Станути въ едно зъ своимъ єпископомъ и бороти ся безъ пощады! Се святыи кличъ! Боже намъ допоможи!

УДАРИШЬ О СТѢЛЪ, А НОЖИЦѢ ВѢДОЗВУТЬ СЯ.

Наколи я вамъ, дорогой братья Русины, вытолкувавъ, що то суть нашіи москвофілы, то вже хотѣвъ сказати good bye — наразъ дѣстаю газету „Амери-

канскій Русскій Вѣстникъ“. Чудо и диво! Якійсь учений бере ся до пастирського посланія нашего Владыки и хоче намъ Русинамъ потолкувати, що те посланіє ему не до смаку. Та мы й безъ того толкованя розумѣмо, що тї крутарѣ будуть звивати ся такъ, якъ попаренї, бо ихъ лицемѣрство выйшло на верхъ. Та я, хотяй не „докторъ“ анѣ священникъ, зверну увагу того мудрого дописувателя на одну рѣчь. Если хто бере ся писати якунебудь рѣчь, и то въ тонѣ нѣбы мудромъ и поважнѣмъ, то нехай заразъ на початку свого письма не выявляє своєї глупости. Я готовъ бувъ справдѣ уважати, що то хтось мудрый забравъ ся до писаня, але то нѣ, бо таки на самѣмъ вступѣ бачу, що то пише загорѣлый гордый чловѣкъ, а по нашому сказавши „кругомъ дуракъ“. Та чому я такъ кажу? Тому, що сей чловѣкъ таки зъ самого початку признавъ ся, що вѣнь „весьма тяжело, съ великимъ трудомъ, нѣсколько разъ перечиталъ нѣкоторые точки“, абы мѣгъ зрѣбити докладный переглядъ надъ однимъ „Архіпастирскимъ“ листомъ. Таже я, звичайный учитель, вѣдразу порозумѣвъ кожде слово нашего Владыки, а сей бѣдачиско учений не мѣгъ того порозумѣти. Шкода гроша за науку. А по якомужь Владыка писавъ? Чи не по руски? Та видко, що сей дописуватель нѣчо не знае по руски. И справдѣ его письмо въ „Американскомъ Русскомъ Вѣстникѣ“ то нѣ церковне, нѣ московске, нѣ руске. И якжежь можна брати ся до критики Владыки, якъ ся навѣтъ по руски не знае? Та кобы ся бувъ хоть до того не признававъ. Я чувъ якусь латиньску пословицю: *si tacuisses philosophus mansisses*“ (если бысь бувъ мовчавъ, бувъ бысь оставъ философомъ) и она якъ разъ пасуе тому ученому авторови.

ГОСПОДИНЪ АВТОРЪ НА САМОМЪ ПОЧАТКУ ВОДРАЗУ ЗБРЕХАВЪ.

Що авторъ показавъ свое неучтво, то не дивота, бо дурныхъ есть много на Божомъ свѣтѣ, алежь бо вонъ водразу показавъ свою нечестъ и брехню. Вонъ написавъ, що бере за перо „*sine ira et studio*“ (безъ гнѣву и заѣлости), а цѣлый часъ пише о Владыцѣ зъ погордою, зъ иронією, додаючи епитеты ему, якъ якому остатному чоловікови. Тажъ то Владыка нашъ, князь Церкви — власть духовна — святитель, о котромъ нашъ цѣлый обрядъ зъ великою почетомъ вы-ражае ся.

Менѣ прійшло на гадку, що сей дописуватель не есть греко-католикъ, но або схизматикъ або жидъ, або еще щось горшого. Вонъ дае Владыцѣ наставленя, якъ мае писати або говорити. Владыка добре написавъ и такъ повиненъ бувъ написати, если любить своѣй народъ и свою греко-католицку Церковь.

Читайте въ Евангелію, якъ Іисусъ Христосъ говоривъ до тяхъ, що водвертали народъ вѣдъ Него и вѣдъ правды, то ходили за Христомъ, щобы его згладити зѣ свѣта.

ЩО ХРИСТОСЪ КАЖЕ ДО ТАКИХЪ ФАРИСЕВЪВЪ, ЯКЪ СЕСИ ТЕПЕРЪШНІЙ РУСКІЙ ФАРИСЕВЪ?

Порожденія ехиднова, ка	Вы рѣдъ гадючій, якъ
ко можете добро глаголати,	вы можете добре говорити,
зли суще. (Мат. XII. 34.)	колисьте самі злыми.

А на иншомъ зновъ мѣсци:

На мойсеевѣ сѣдалищи	На мѣсци мойсейовомъ
сѣдоша книжники и фари́сеи:	позасѣдали книжники и
Вся убо, елика аще рекутъ	фари́сеи; все, що они вамъ
вамъ блюсти, соблюдайте	кажуть робити, то чинѣть,
и творите: по дѣломъ же	але не робѣть такъ, якъ
ихъ не творите: глаголютъ	они чинять, бо они дру-

бо и не творять. Связуютъ гихъ учать, а самй такъ не
 бо бремена тяжка и бѣднѣ роблять. Укладываютъ тягарѣ
 носима и возлагають на великѣ, якихъ годѣ унести,
 плеща человѣческа, перс-и вкладаютъ ихъ людямъ
 томъ же своимъ не хотять на плечѣ, а самй навѣтъ
 двигнути ихъ. пальцемъ не хотять дотор-

(Мат. XXIII, 2-5).

кнути ся.

А зновъ дальше говорить Іисусъ Христосъ
 до тыхъ фарисейвъ:

Горе вамъ, книжницы и Горе вамъ, книжники и
 фарисее, лицемѣри, яко за-фарисеи, лицемѣри, що за-
 творяете царствіе небесное мыкаете царство небесе
 предъ человеки: вы бо не передъ людьми; вы й самй
 входите, ни входящихъ до него не входите и тыхъ,
 оставляете внити. Горе що хотять до царства у-
 вамъ, книжницы и фарисее, вѣйти, не пускаете. Горе
 лицемѣри, яко снѣдаете вамъ, книжники и фарисеи
 дома вдовиць, и виною лицемѣри, що зѣдаете
 далече молитвы творяще: дома вдовичй и лицемѣрно
 сего ради лишнее приимете довго молитесь, за то че-
 осужденіе. кае васъ тяжшій засудъ.

Горе вамъ, книжницы и Горе вамъ, книжники и
 фарисее, лицемѣри, яко фарисеи, лицемѣри, що
 переходите море и сушу, обходите море и сушу,
 сотворите единого пришел-щобы хотъ одного наверну-
 ца: и егда будетъ, творите ти, а якъ кого навернете,
 его сина геенны сугубѣйша то дѣлаете его сыномъ за-
 васъ. Горе вамъ вожды гибели, горшимъ водъ се-
 слѣпич, глаголющии: иже бе. Горе вамъ, проводники
 аще кленется церковію, слѣпій, що говорите: если
 ничесоже есть: а иже кле-кто клене ся церковю, то
 нется златомъ церковнымъ, нѣчо, а якъ кто поклене
 долженъ есть. Буи и слѣпій, ся золотомъ церковнымъ, то
 что бо болѣе есть, злато повиненъ есть (мае значѣ-
 ли, или церковь, свята-не). Глупій и слѣпій, що

щая злато. Горе вамъ, книжницы и фарісее, лицемѣри, яко одесятствуете мату и копръ и кимінъ, и остависте вящшая закона, судъ и милость и вѣру: сія же подобаше творити, и онѣхъ не оставляти. Вожды слѣпшіи, оцѣждающіи комары, велблуды же пожирающе. Горе вамъ, книжницы и фарісее, лицемѣри, яко очищаете внѣшнее сткланицы и блюда, внутрь уду же суть полни. Хищенія и неправды.

Фарісее слѣпый, очисти прежде внутреннее сткланицы и блюда, да будетъ и внѣшнее има чисто. Горе вамъ, книжницы и фарісее, лицеміри, яко подобиетеся гробомъ повапленнымъ, иже внѣуду убо являются красны, внутрь уду же полни суть костей мертвыхъ и всякія нечистоты: Тако и вы, внѣуду убо являетесь человекомъ праведни, внутрь уду же есть полни лицемѣрія и беззаконія. Горе вамъ, книжницы и фарісее, лицемѣри, яко зиждете гробы пророческія, и красите раки праведныхъ, и глаго-

лаетъ бѣльше, золото, чирковъ, котра те золото посвячае. Горе вамъ, книжники и фарисеи, лицемѣри, що даете десятину зъ мятки, кропу и кмину, а оставилисте важнѣйше въ законѣ: судъ, милость и вѣру: и се треба сохранити и тамтого не оставляти. Проводирѣ слѣпый, процѣджуючій комара а верблюда пожираючій. Горе вамъ, книжники и фарисеи, лицемѣри, що очищаете зверха чашѣ и начиня, а въ серединѣ оставляете повно хапчивости и неправды. Фарисею слѣпый, очисти чашу и начене впередъ въ серединѣ, щобы були чистіи и зъ верха. Горе вамъ, книжники и фарисеи, лицемѣри, щосьте подобніи до побѣленныхъ гробѣвъ, котріи зверху выглядятъ красніи, а въ серединѣ повно костей мертвыхъ и всякои нечистоты. Такъ само и вы: поверху показываете ся людемъ праведниками, а въ серединѣ есте повніи лицемѣрія, облуды и беззаконія. Горе самъ, книжники и фарисеи, що будуете гробы пророкамъ и украшаете

лете: аще быхомъ были во дни отецъ нашихъ, не быхомъ убо общницы имъ были въ крови пророкъ. Тѣмже сами свидѣтельствуєте себѣ, яко сынове есте избившихъ пророки: И вы исполните мѣру отецъ нашихъ. Змія, порожденія ехиднова, како убѣдите суда (огня) геенскаго; Сего ради, се, азъ пошлю къ вамъ пророки и премудры и книжники и отъ нихъ убіете и распнете, и отъ нихъ біете на сонмищахъ вашихъ, и ѡзженете отъ града въ градъ: Яко да прійдетъ на вы всяка кровь праведна, проливаемая на земли, отъ крове Авеля праведнаго до крове Захаріи сына Варахіяна, егоже убисте между церковію и олтаремъ. Аминь глаголю вамъ: (яко прійдутъ вся сія на родъ сей). Іерусалиме, Іерусалиме избивый пророки и каменіемъ побиваяй посланныхъ къ тебѣ, колькократно хочешь собрати чада твоя, якоже собираетъ кокошь птенцы своя подъ крылѣ и не восхотѣла. Се, оставляется вамъ домъ вашъ пусть.

памятники праведниковъ и говорите: если бы мы были за днѣвъ нашихъ отцѣвъ, то мы бы не были участниками ихъ въ проливанію крови пророковъ. Тымъ способомъ вы саміи противъ себе свѣдчите, что вы есте сынами тыхъ, котріи пророковъ поубивали; доповнуйте же мѣру отцѣвъ вашихъ. Зміи, роде гадючій, якъ зможете утечи вѣдъ суду геенскаго? Тому то я посылаю до васъ пророковъ и мудрыхъ и книжниковъ, и вы иншихъ поубиваете и распнете, а иншихъ зновъ будете быти въ святиняхъ вашихъ и будете гнати ихъ зъ мѣста до мѣста, щобы упала на васъ вся кровь праведна, пролита на земли, вѣдъ крови Авеля праведнаго до крови Захаріи, сына Варахіяна, котораго вы убили между церковію а олтаремъ. Заправду говорю вамъ: что се все прійде на родъ сей. Іерусалиме, Іерусалиме, избившій пророковъ и побившій каменіемъ посланныхъ до тебе, колько разъ я хотѣвъ зобрати твои дѣти такъ, якъ квочка збираетъ свои курята подъ свои крыла, а вы не схотѣли. Тому то вамъ домъ вашъ остане пустою.

Отъ видите, якъ Іисусъ Христось говоривъ до тыхъ гордыхъ, безбожныхъ фарисеевъ! Они за те бѣсились, зубами скреготали на Христа — Подбурювали народъ проти Него, подкуповували свѣдкѡвъ, абы ложно (фалшиво) свѣдчили на Іисуса передъ намѣстникомъ римскимъ, передъ чужинцемъ — не жидомъ, абы ложно свѣдчили на Христа передъ поганиномъ, що въ Бога не вѣривъ.

Мои дорогі Братя Русины! Скажѣть самі, чи теперъ не такъ само дѣе ся, якъ втогда дѣялось за часѡвъ Іисуса Христа? Чи теперъ тоті нові, рускі фарисеи, не вышукують всѣлякихъ клеветъ на своего Владыку, посланника Божого, та чи не йдуть на него зѡ скаргами до чужихъ не нашихъ людей? Скажѣть, люде добрі, вы чейже не дѣти, здоровый розумъ маєте, умѣете розрѡжнити добре вѡдъ злого.

ЩОЖЬ НА СЕ СКАЖУТЬ ТЕПЕРЬ РУСКІ ФАРИСЕИ?

Що скажуть новомодні рускі фарисеи? Я напередъ вже знаю, що они скажуть. Они скажуть, що то говоривъ Іисусъ Христось, самъ Богъ, а Владыка есть собѣ звычайнымъ чоловѣкомъ, то й не може такъ остро писати, бо то то насъ ображае. Они бесперечно такъ скажуть. Я знаю ихъ переверотнѡсть. Они все на выворѡтъ обертають. Радикалъ инакше не потрафить, якъ лишень все до горы коренемъ вывернути.

А я зновъ такъ скажу;

Слушайте, дорогі брата Русины! Владыка есть посланникомъ Божиимъ, есть епископомъ, есть апостоломъ, есть ученикомъ Христовымъ, а яко такі вѡнъ на нѣкого не оглядае ся, лише сповняе свѡй обовязокъ. Та намъ всѣмъ тѡлько дуже дивно, чому нашъ Владыка, вѡдкрываючи злобу тыхъ фарисеевъ, не поступивъ такъ, якъ на апостола пристало? Чому не сказавъ тымъ фарисеямъ такъ, якъ они на те заслу-

жили? Мы знаємо прецѣнь нашого Владыку ще зъ крак. Мы знаємо, що вѣнь за свѣй народъ въ огонь бы скочивъ, душу бы свою давъ за народъ. Вѣнь нѣчого не пожалуе для народа. И мы дуже а дуже дивуемо ся, що той Владыка — кажу — не давъ тымъ фарисеямъ таку вѣдправу, яка имъ належить ся. Та вѣнь бесперечно се зробивъ зъ превеликои доброты свого сердца. Ёго щире руске сердце не позволило поступити такъ, якъ ему святий обовязокъ наказуе. А за те мы вже мусимо доробляти за нашого Владыку.

Авторъ гнѣває ся, що Владыка такъ написавъ, а коли я тутъ наводжу слова Ісуса Христа до давнихъ фарисеѣвъ, то они готови сказати, що то говоривъ Ісусъ Христосъ — а Владыка звичайный чоловікъ. Такъ, то правда, Владыка не Христосъ, але посланникъ Христовый. А Ісусъ Христосъ, якъ посылавъ своихъ ученикѣвъ, своихъ апостолѣвъ, то сказавъ имъ такъ: „Хто вами гордить, мною гордить, а хто мною гордить, то гордить Тымъ, що мене пославъ“.

Та авторъ, що диктуе Владыцѣ, якъ мае писати, повиненъ бы знати добре, що обовязкомъ его есть — и то святимъ обовязкомъ, — кожного учити, находити и карати. На то вѣнь есть пастыремъ. Той авторъ може знае дещо зъ посланій св. апостола Павла, якъ вѣнь каже своему ученикови поступати. Я думаю, що той авторъ повиненъ знати, а якъ бы — борони Боже — не знавъ, то я собѣ позволю ему пригадати. Оть уважайте г. авторъ тай вы, дорогой братя, якъ св. ап. Павелъ наминае своего ученика Тимотея:

Засвидѣтельствую убо азъ предъ Богомъ и Господемъ нашимъ Ісусомъ Христомъ, хотящимъ судити живымъ и мертвымъ во явлении его и царствіи его:	И такъ я закликаю тебе передъ Богомъ и Господомъ нашимъ Ісусомъ Христомъ, который буде судити живыхъ и мертвыхъ, коли прииде и царство Его: про-
---	--

Проповѣдуй слово, настой
благовременнѣ и безвремен-
нѣ, обличй, запрети, умоли
со всякимъ долготерпѣні-
емъ и ученіемъ.

(II. Тім. IV. 1-6)

А до своего ученика Тита такъ каже:

Подобаетъ бо епископу
безъ порока быти, якоже
Божію строителю: не себѣ
угождающему (не дерзу, не
напрасливу), не гнѣвливу,
не пияницѣ, не бійцѣ, не
скверноствителю.

Но
страннолюбиву, боголюбцу,
цѣломудренну, праведну,
преподобну, воздержател-
ну, держащемуся вѣрнаго
словесе по ученію, да си-
ленъ будетъ и утѣшати во
здравѣмъ ученіи и проти-
влящияся обличати. Суть бо
мнози непокориви, суеслов-
цы, и умомъ прелщени,
наипаче же сущіи отъ
обрѣзанія, ихже подобаетъ
уста заграждати: иже вся
домы развращаютъ, учаще,
яже не подобаетъ, скверна-
го рады пребытка. Рече же
нѣкто отъ нихъ, свой имъ
пророкъ: Критяне присно
лжави, зліи звѣріе, утробы
праздныя. Свидѣтельство
сіе истинно есть: еяже ра-
ди вины обличай ихъ не-
щадно, да здрави будутъ
въ вѣрѣ, не внимающе Ю-
дейскимъ баснемъ, ни за-
повѣдемъ челоуѣкъ отвра-
щающихся отъ истины.

(Тітъ. I, 9 1 16)

повѣдуй слово, и то чи
въ часъ чи не въ часъ, об-
личай (карай), грози, на-
поминай зъ усякою терпе-
ливостію и наукою.

Бо епископъ повиненъ
бути непорочный, яко Бо-
жіи домовласникъ, не упор-
чивый, не гнѣвливый, не
пияница, не побійникъ, не
користолобецъ, але стран-
нолюбецъ, любячій добро,
чистый, справедливый, бла-
гочестивый, повздержный,
держачій ся правдивого
слова згѣдного зъ наукою,
щобы мавъ силу и научати
здоровою наукою и карати
тыхъ, що противлять ся
(тоїи науцѣ). Бо есть много
непокорныхъ, суетниковъ
и обманщиковъ, особливо
вѣдъ обрѣзанныхъ, котрымъ
гребя уста затыкати, бо
они поганяють цѣлыи дома и
учать, чого не повинны, для
мерзкой користи. Зъ нихъ
самыхъ оденъ пророкъ ска-
завъ: Критяне завсѣгды
лгавы, злы звѣры, утробы
лѣнивы. Тесвѣдоцтво прав-
диве. Тому ты ихъ ка-
рай остро, абы були
здоровы у вѣрѣ, не зва-
жаючи на жидѣвскы забобо-
ны и людскы взгляды, що
вѣдвертають вѣдъ правды.

И дивѣтъ ся, люди добрѣ, що той авторъ хоче учити Владыку, якъ бы Владыка мавъ писати, коли кажу, що Владыка зъ доброты свого сердца не написавъ такъ, якъ повиненъ бувъ написати. И той авторъ сего не знавъ, що най-тислѣйшимъ обовязкомъ Владыки есть навѣтъ и карати непокорныхъ. Се ему наказуе цѣле св. Письмо. Та менѣ такий встыдъ, встыдъ передъ цѣлымъ свѣтомъ, що я, хочъ не теологъ, маю тому авторови пригадувати слова св. Письма, коли противно, авторъ повиненъ менѣ толкувати св. Письмо, бо то до него належить, то его урядъ. Та щожъ я зроблю, коли шановный авторъ чи забудъ св. Письмо, чи таки зовсѣмъ его не знае. Але я суджу, що знае, бо видно, що вѣнъ есть здаесь навѣтъ священникомъ. Та коли вѣнъ есть священникомъ, то тымъ бѣльша ганьба для него, що я, звичайный мірскій чоловѣкъ, мушу ему толкувати св. Письмо, а ще бѣльша кара чекае его за те, що вѣнъ не дбае о нѣчѣ: анѣ о слова Христовѣ, анѣ о слова св. апостола Павла. — Все те подоптавъ ногами, а то лишень для того, абы передъ Вами, дорогѣ братья, Владыку зганьбити.

То не греко-католикъ такъ робить, то тѣлько гордый и зарозумѣлый фарисей такъ поступае. А до того смѣе еще той авторъ брати за перо и ложно казати, що вѣнъ пише безъ злости и заѣлости.

Якимъ правомъ смѣе сей безчестный чоловѣкъ такъ плювати въ очи Владыцѣ та казати, що то не правда, що Владыка пише, але то правда, що вѣнъ, яко брехунъ, заподае? Се, що Владыка написавъ, есть правда, и мы се самѣ добре знаемо и посвѣдчимо — и на се суть документы, якѣ мы Владыцѣ заслали — а до того найлѣпшѣй документы подали тѣ подлѣ люди своими дѣписями въ газетахъ — И якъ же смѣе сей дуракъ — выбачайте за слово — такъ намъ въ очи брехати, що Владыка неправду пише? Тажъ мы зби-

раемо всѣ газеты, дописи и дѣла тыхъ пѣдлыхъ людей яко документы на вѣчну ганьбу тымъ людямъ, до котрыхъ сей дописуватель якъ разъ належить. Мы складаемо тѣ документы и спишемо зъ ныхъ пѣлу исторію, абы грядучій поколѣня и весь свѣтъ знавъ, яка пѣдлота тутъ въ Америцѣ крѣсь. Мы то подамо пѣдъ осудъ всего розумного свѣта, най ихъ осудять такъ, якъ они на то заслужили.

Гей панове! То вамъ вѣльно народъ бурити, Владыку безчестити, Церковь греко-католицку нищити, а Владыка мае вамъ за те кланяти ся, руки ваші пѣлувати та васъ хвалити? А то звѣдки таке вамъ право? Ей, господинове, знайте, що пословиця говорить, що: „Збанокъ до часу воду носитъ“. То такъ дальше не пѣйде! Мы домагаемо ся вѣдъ Владыки, абы зробивъ порядокъ! Мы ему допоможемо — мы не слѣпій — мы добре видимо, куда вы насъ ведете — мы розумѣемо, що вы хочете насъ пѣдѣлити, абысьте могли безкарно дальше зъ насъ шкѣру дерти и абы нѣхто вамъ нѣчого не мѣгъ зробити. Ага! мы то вже добре порозумѣли. Вы утѣкаете передъ Владыкою до айришѣвъ? То Владыка вамъ ворогъ за те, що обстае за бѣднымъ народомъ и не позволяе его лупити, але каже звернути грошѣ, якъ хто перебравъ? Вы хочете мати тѣлько добрій и товстій фари, а вѣдъ бѣднѣйшихъ утѣкаете? Если Владыка каже пѣйти до бѣднѣйшихъ, то вы, господинове, ставаете проти Владыки и кажете, що вѣнъ несправедливый и вѣдмавляете послуху — а насъ туманите, що Владыка нашъ ворогъ? — Тото пишѣтъ и говорѣтъ такимъ мудрымъ, якъ сей, що теперь пише у „Вѣстнику“ тай въ „Поступѣ“ за Владыку, а не намъ Русинамъ, що маемо простый здоровый розумъ.

Вы насъ не дѣлѣтъ на угорскихъ и галицкихъ, бо мы всѣ одинъ народъ рускій! Мы вже ся доста насварили черезъ те, що васъ слухали, теперь вже часъ

намъ въ згодѣ жити; а будемо певно жити въ згодѣ якъ братья, тѣлько мусимо васъ выкинути якъ заразу зъ помѣжь народу. — Та мы те зробимо — такъ намъ Боже допоможи!

Тымчасомъ я тутъ заповѣдаю сему дописувателеви, що зажду на тоту его мудрѣсть и пересѣю еи черезъ свѣй хлопскій розумъ, та подамъ цѣлому свѣтови до вѣдомости, абы всѣ знали, яка то погань у насъ виводить ся. — Владыцѣ же нашому вѣддаю честь въ имени всѣхъ американьскихъ Русинѣвъ, та прошу его, щобы не зважавъ на злобу выродныхъ сынѣвъ, але щобы цѣлымъ сердцемъ любивъ нашъ рускій народъ и его боронивъ та привѣвъ до ладу, а мы всѣ ширѣ твердѣ Русины станемо его особѣ до помочи.

Нашъ нарѣдъ не есть злый, але его зѣпсули нечестивѣ провѣдники. Нашъ нарѣдъ не чувъ нѣколи здоровои науки, тѣлько всегда держали его якъ пса, та стригли его на доляры якъ вѣвцю, але вѣнъ теперъ вже видить, хто ему приятель а хто ворогъ. — Мы видимо, що темнѣ души хотять насъ знищити: та однѣ насъ запродають Москалямъ, другѣ въ спѣлцѣ зъ тамтymi не дають намъ дыхати — лишь роздвоюють и обертають проти свого архипастыря. Одначе мы Русины всѣмъ имъ тутъ явно кажемо, що мы нѣколи не будемо Москалями, але ширыми Русинами; а тыхъ, котрѣ учать насъ не слухати власти нашої та не любити свого Владыку а ити проти Него, тыхъ — тутъ еще разъ кажемо — вышмаримо вѣнъ вѣдъ себе, щобы намъ не затроювали житя тай зъ насъ посмѣховиско не рѣбили.

Отъ вже бы чоловѣкъ и скѣнчивъ на тѣмъ, кобы не нове посланіе самозванного епископа Угрина. Та я ся тѣшу тымъ посланіемъ, бо буде що писати — а я люблю писати — особливо якъ чоловѣкъ по тяжкѣй праці шукае розрывки. Дехто въ салѣонѣ, але я

до пера беру ся. Тожь послушайте еще, братя Русины, кòлька слòвъ про готу цѣкаву новòсть.

ПОСЛАНІЄ САМОЗВАННОГО ЕПИСКОПА УГРИНА, ДО ЄГО ВѢРНЫХЪ.

Въ ч. 6 „Американского Русского Вѣстника“ зъ дня 20 Фебруаря 1908 выдавъ Угринь посланіє, щобы бодай яко тако дорòвнати нашому Владыцѣ. Та куды корчмаревѣ до посланія? Угринь гадає, що мы всѣ запили ся въ его сальонѣ тай потратили розумъ на стòлько, що навѣть не порозумѣємо дурниць, якѣ вòнь виписавъ — чи може тòлько пòдписавъ — въ „Американскомъ Русскомъ Вѣстникѣ“.

Трохи мене дивує, що Угринови яко латинниковѣ до насъ греко-католикòвъ, але прочитавши его письмо, виджу, що нема ся чого дивувати, бо вòнь — выбачайте братя — зовсѣмъ собѣ дурненькій чоловѣкъ. Та чому я такъ кажу про прецеду Угрина? Тому такъ кажу, бо вòнь написавъ чотыри великѣ дурницѣ. По руски каже ся, що хто напише чотыри великѣ дурницѣ, то вòнь есть осель до квадрату, або осель квадратовый, однакъ сего я не хочу причѣпати господину Угрина, бо вòнь и сего не порозумѣє.

ПЕРША ВЕЛИКА ДУРНІЦЯ.

Угринь написавъ, що нашъ Владыка есть найзагорѣльшимъ галицкимъ украинцемъ и яко такій має за цѣль ширити культъ украиньско радикальный а нищити все, що есть стародавне рускє. Найперше хочу запытати John-а Угрина, що то есть Украинецъ? — по друге, що то есть культъ украиньско-радикальный? — а по третє, що то есть тото стародавне рускє, яке тутъ въ Америцѣ истнує, котре бы мавъ нищити нашъ Владыка?

Я чекаю, нехай менѣ Угринь на тѣ три питання вòдновѣсть, а втогдѣ зобачимо его мудрòсть и дамо

ему красну вѣдправу. Тымчасомъ скажемо, що Угринь по́сля свого письма есть радикаломъ по́сля того, якъ мы выше сказали, пишучи, що то есть радикаль. Угринь хоче тоту назву, яка ему належить, конечно на силу причепити Владыцѣ, не знаючи зовсѣмъ анѣ намѣровъ, анѣ характеру, анѣ переконанъ нашего Владыки. И въ томъ власне лежить его велика глупота.

Если хтось хоче що небудь о другомъ написати, то мусить або зъ нимъ говорити, або его дѣла читати, або его учинки видѣти такій, що дають ему повну и розумну пѣдставу выдати своѣй судъ о той особѣ. Та Мг. Угринь — о, перепрашаю, Преосвященный Угринь, бо то Епископъ — якъ та папуга пише тото, що другі ему говорятъ, не розумѣючи зовсѣмъ дѣла, анѣ не знаючи Владыки, анѣ не говорячи зъ нимъ. Епископъ есть Украинець, а Украинець есть радикаль, тото по сто разъ пише „Американскій Русскій Вѣстникъ“. А я кажу, що Украинець значить Русинь-малорось, а радикаль значить чоловѣкъ безъ вѣры. И якажь тутъ звязъ въ его базгранинѣ? Чиста глупота? Бо зъ того бы выходило, що каждый Русинь безъ вѣры. Тымчасомъ оно такъ не есть. Суть Русины зъ вѣрою и зъ честію и зъ розумомъ, чого найкрасшимъ доказомъ есть якъ разъ тото, що мы на Угринови пѣзнали ся, що ему и вѣры бракуе и чести и розуму. Лишило ся отже Угринови, що вѣнъ радикаль и то такій, що все до горы коренемъ вывертае въ огорождѣ Христовѣмъ и въ народѣ рускѣмъ. — Но мы бы просили Угрину, щобы до огороду не лѣзъ и не ривъ, але нехай ся коршмы тримае, бо збланивъ себе и „Соединеніе“. Такій прецеда не повиненъ на чолѣ честного народу стояти, але прецеда повиненъ бути мудрый чоловѣкъ, котрый якъ щось напише, абы каждый мѣгъ сказати, що то мудрый чоловѣкъ написавъ, а не радикаль. Подумайте но, братья зъ „Соединенія“, добре надъ тымъ, чи таку тѣснѣ голову маєте тримати за

прецеду? Чи мѣжь вами вже нема людей, щобы бодай знали, що пишуть?

ДРУГА ВЕЛИКА ДУРНИЦЯ.

Другу велику дурницю написавъ Угринь, чи его якій кумпань, вертаючи зъ Вашингтону, куды їздивъ допытувати ся за нашого Владыку. Ось яку то дурницю!! „Тото правда, що Rt. Rev. Ортыньскій есть посвященный епископъ (Угринь и его компанія не вѣрили, бо не святили) и приѣхавъ до Америки зробити порядокъ и за призволенемъ айришскихъ епископѡвъ може правити Богослужене, святили церкви и рѣчи церковной и т. и., може священника поручити на опорожнену парохію, але юрисдикцію не може дати, тѡлько діецеазальный епископъ“. — А що не казавъ я, що Угриня дурный пѡпъ хрестивъ? Тутъ на двохъ точкахъ показавъ Угринь, чи хто иншій, хто за него писавъ, свою глупоту превелику. Найперше каждый діецеазальный епископъ може свою юрисдикцію передати на другого, що майже все епископы зробили дотычно нашого епископа — якъ я сесе чувъ зъ усть самого Владыки — а втогды нашъ епископъ мае все такі права якъ и діецеазальный епископъ въ тыхъ церквахъ, що належать до латиньскихъ епископѡвъ. Якъ же зъ того виходить, що епископъ не мае жадного права? Се тѡлько Угринь може порозумѣти, а я ему скажу, що Угринь неuka написавъ одну велику дурницю.

По друге, все знаютъ, що суть церкви, котрі не належать пѡдъ айришѣвъ, а до тыхъ латиньскі епископы не мають права, бо то не ихъ. — Для такихъ церковь, если ся они пѡддадутъ нашему епископови, епископъ мае самъ повне право и не може брати юрисдикції вѡдъ латиньскихъ, бо они дати ем не могутъ тому, що самі не мають надъ тыми церквами, котрі до нихъ не належать. Чи порозумѣвъ John Угринь? — А де тото стоить написано, що епископъ

титулярный не може бути порядочнымъ епископомъ? Нашъ Владыка до затвердження дієцезіи есть епископомъ титулярнымъ для айришскихъ греко-католикѡвъ а не для тыхъ, що не суть подъ айришами. Чи порозумѣвъ John Угринь? — Если нашъ епископъ одну токмо церковь має свою, то для ней есть вже порядочнымъ а и той самъ есть титулярнымъ для другои, котра не есть его.

Нашъ епископъ не есть вікаріємъ лат. епископѡвъ, тільки — якъ пише самъ John Угринь — есть помѡчникомъ въ зарядѣ тыхъ церковь, котрі на нихъ стоять. Та вѡнь зновъ не есть помѡчникомъ латиньскихъ епископѡвъ для тыхъ церковь, що суть его, але есть ихъ порядочнымъ епископомъ.

John Угринь! Звольте ласкаво порозумѣти тѣ двѣ рѣчи, якихъ на цѣломъ свѣтѣ нема, а лишень тутъ въ Америцѣ.

а) Русины айришскій и Русины независимй вѡдъ айришѣвъ;

б) одинъ и той самъ епископъ такъ для однихъ, якъ и для другихъ: для однихъ есть голова, — для другихъ завѣдатель; — для однихъ порядочный епископъ, для другихъ титулярный; — одними рядить черезъ буллю, другими безъ буллѣ; — одинъ мусять буллю заховувати — другі не обовязані.

Ясно вамъ John Угринь? Вѣдай нѣ, босьте таку дурницю написали. Та тѣште ся, John Угринь, тымъ, що се ще не послѣдна ваша дурниця. Есть еще

ТРЕТА ДУРНИЦЯ.

Пише дальше господинъ Угринь въ своѣмъ посланію, що нашъ епископъ есть вѣрный Столицы Апостольскѡй, а однакъ прадіе надъ тымъ, абы церкви були переписані на него. — Господинъ Угринь! Чи знаєте вы, що то одно зъ другимъ стоять въ суперечности? Чи не можна бути вѣрнымъ Столицы Апостоль-

ско́й и переписувати церкви на свое имя? Чи есть може де заказано епископови, щобы вѣнъ не смѣвъ творити дієцезію? Пѣсля Угриня тутъ мусить „business draha i v tom skryva se ohavne špekulanstvo“. Яке спекуланцтво? вы цѣкаві знати. Отъ послушайте Угриня а вѣнъ потолкуе, бо зъ насъ нѣхто такой дурницѣ не въ силѣ розяснити.

Епископъ — каже Угринь — позаписуе на себе церкви и втѣгда поѣде до Риму тай скаже: „Я вже готовый, запроваджу все, що жадаєте, тѣлько дайте менѣ право епископа дієцезіального“. Римъ дасть ему тѣ права и епископъ по тираньски пѣдъ покрывкою католицизму буде переводити всѣ пляны украинства. Таке выдумати може тѣлько обѣрванецъ, що сидить въ чужѣй загородѣ, а нѣколи жаденъ Русинъ греко-католикъ. Таке може выдумати лишень латинникъ Угринь, що для бізнесу ставъ греко-католикомъ. Хто якій, то думаетъ, що и другій такій. — Угринь на стѣлько безличный, що справу нашої греко-католицкої Церкви уважаетъ якъ справу коршмы, котру ся вынаймаетъ на се, абы робити интересъ на темныхъ і слабосильныхъ людяхъ. — Угринь уважаетъ Церковь яко орудіе политичне до якихъсь плянѣвъ — а забувъ, що въ Америцѣ нема и не може бути бесѣды о жаднѣй политичѣ, бо мы тутъ бѣднѣй народъ рускій на выгнаню шукаемо кусника хлѣба, працуючи гѣржо въ потѣ чола. Угринь гадае, що нашъ епископъ такій запроданецъ якъ вѣнъ, що для интересу причепивъ ся Русинѣвъ и хоче ними рядити, будучи латинникомъ.

Мг. Угринь! Вы нашего епископа не знаете, але мы его знаемо еще зѣ старого краю. Мы знаемо его любовь до своего народу и до своего обряду и до своей Церкви. Вы, Мг. Угринь, нѣякъ не доросли до сего, щобысьте смѣли щось подобного закидати епископови нашому. А коли се закидаете, то се знакъ, що вы безъ чести и безъ розуму. Понадто, Мг. Уг-

ринъ, вы дали собі свѣдоцтво тѣсноты ума навѣть и черезъ се, що гадаєте, неначе бы до Риму можна заѣхати и пойти въ шапцѣ до Архіерея Вселенського, та заложивши собі ноги, по американьски трактувати справи своєї Церкви. Та вы о нѣчомъ понятя не маєте и пишете се такъ, якъ штубакъ зъ нормальнихъ клясъ пише на село до своихъ ровесникѣвъ за візиту у школьного сторожа.

Менѣ ся видить, Мг Угринъ, що вы ся перечислили, тримаючи насъ за такихъ неукѣвъ. Каждый зъ насъ розумѣе на стѣлько, що жаденъ епископъ щирый Русинъ не може сего не тѣлько зробити, але й подумати не мѣгъ бы о такѣмъ, про яке зачерезъ свою глупоту базграєте въ „Американьскомъ Русскѣмъ Вѣстникѣ“ — А каждый зъ насъ рѣвножъ розумѣе, що такой якъ вы и ваша честна компанія безъ чувства, безъ серця руского и безъ здороваго розуму безперечно такъ зробили бы.

Нашъ епископъ вѣдкрывъ намъ свои пляны ясно и тѣ пляны суть честнѣй, святѣй якъ кришталъ — гѣднѣ сына греко католицкой Церкви и сына Руси — но вашѣ пляны, якѣ вы подсуваєте епископови, суть поганѣ, нечестнѣй, чорнѣй, обмерзлѣй, негѣднѣ имени руского, нѣ имени греко-католика. Я есьмъ певный, що якъ епископъ прочитае подсуненый ему плянъ черезъ васъ, Мг. Угринъ, то сплюне на него якъ на мерзѣсть и скаже, що то скрайна подлота а еще бѣльша глупота. Та я ся не дивую вамъ, Мг. Угринъ, але дуже дую ся нашѣму рускому народови, що таку глупоту и подлоту читае и не плюне вже разъ въ очи нечестивѣму, або не возме за обшизку та не шмарить вонъ зъ честного руского товариства. — Однакъ глупотѣ и подлотѣ Угрина нема кѣнца. Отъ послушайте дальше, милѣ Братя Русины, про

ЧЕТВЕРТУ ВЕЛИКУ ДУРНИЦЮ.

John Угринь сказавъ, що епископъ нашъ есть вѣрный Столицѣ Апостольской, но если она ему не дастъ юрисдикціи діецезальной, то вѣнъ отворить епархію „независиму“. — Тутъ вже высиливъ ся Мг. Угринь до остатка, абы насъ всѣхъ перекопати, що вѣнъ есть кругомъ дуракъ. Мы чуемо и читаемо, що нашъ епископъ накликуе всѣ церкви, абы не стояли назависимѣ, але щобы доконче станули пѣдъ головою, яка есть злучена зъ Престоломъ Римскимъ; мы знаемо, що нашъ епископъ есть высланный вѣдъ Столицѣ Апостольской и есть вѣдъ неи непосредственно зависимый — самъ Угринь твердитъ, що вѣнъ есть вѣрный Столицѣ Апостольской, а коли церкви будуть стояти пѣдъ такимъ епископомъ, то буде епархіа „независима“. — Не есть же то глупота безгранична?!!!

John Угринь! отворѣть очи и презрѣть, бо абосьте не выпанѣ сидячи по ночахъ, або голова васъ болитъ, або таки въ головѣ вашѣй пусто - пустѣсенько! То вы, Мг. Угринь, пѣдсуваете новый плянь а людѣмъ голову завертаете, що нашъ епископъ есть схизматикомъ. — Чисте безголове упало на дописувателѣвъ „Американьского Русского Вѣстника“!!! Они вже самѣ не знаютъ, чого чѣпити ся, то чѣпають ся якъ тѣ слѣпѣй плота. Хотятъ зъ нашего Владыки зрѣбити схизматика — зъ того Владыки, котрый въ своѣмъ посланѣю давъ належну вѣдправу схизматицкимъ проводирѣмъ и котрый кожного прихвостня та лизуна и запроданця схизматицкого пятнуе яко здрадника!!!

Мг. Угринь! Смѣхъ и ганьбу зрѣбилисьте зѣ себе, пишучи такѣ дурницѣ! — Та менѣ васъ не жаль, бо хто ся пустивъ на таку дорогу, то нехай собѣ нею йде, але еще разъ кажу, менѣ жаль моихъ братѣвъ Русинѣвъ, що за свои грошѣ позволяютъ собѣ въ лице плювати. Ганьба намъ, братья Русины! — Кто щирый Русинъ, умиймо лице вѣдъ бруду Угринѣвского

и его компаніи — и навѣмъ ихъ мати губу примкне-
ну!

ПЕЧАТЬ ВАЖНОСТИ НА ВСѢ ВѢКИ.

Щобы однакъ пòдлота и глупота Mr. Johna Uhrina дòстала печатку та мала вальоръ на будуче по всѣ вѣки, то еще прошу Васъ, братья Русины, послушайте терпеливо отсихъ ще кòлька моихъ слòвъ. До всѣхъ своихъ на чудо дурныхъ плянòвъ додавъ John Uhrin еще одинъ послѣдний, якій есть короною его розуму.

Вòнъ каже, що якъ нашѣ церкви будуть записанѣ на нашего епископа, то можуть ихъ забрати кривні або „вѣрителѣ Стефана Ортынського“. Значить ся, — Епископъ буде пити, грати въ карты, гуляти и Богъ зна, що творити, потому умре а его кривні и кредитòры прійдуть и заберуть намъ нашѣ церкви.

John Угринь! На таку писанину мы бы вамъ радѣли, щобы вы собѣ голову обголили, дали воду собѣ освятити и потòмъ выбрали ся — до дому збожеволѣлыхъ!

Тажъ кождый дуже добре знае, що епископъ бере въ трость (опѣку) нашѣ церкви, и не може ихъ анѣ продати самъ, анѣ своихъ частныхъ довгòвъ на нихъ затыгати, анѣ кривнымъ вòддати, однимъ словомъ — епископъ нѣчо не може робити зъ нашими церквами, тòлько ними рядити и пильнувати, абы бувъ порядокъ и хвала Бога.

John Uhrin! чи вы гадаете, що мы подурѣли? Тажъ нашъ епископъ не пе нѣчого, — тото всѣ знаютъ, — не гуляе, не бавить ся, але жѣ скромно, бѣдно, такъ, якъ може нѣхто зъ насъ. Тажъ нашъ епископъ знае, що всѣ церкви то дѣло народа и вòнъ за нарòдъ стоить бòльше, тысячь разъ бòльше, якъ вы всѣ на купу. Тажъ и слѣпый видитъ, що всѣ церкви, записанѣ на айришѣвъ, не йдуть въ руки анѣ ихъ кривныхъ анѣ вѣрителѣвъ, але переходять зъ епископа на епископа.

И хотяй вы кажете, що латиньскій церкви записують ся на підставѣ правъ дієцезальныхъ, а нашій тыхъ правъ ще не мають — отже рѣчь небезпечна — то я вамъ могу тѣлько сказати: Хиба дурный сего не розумѣе, що мы записуемо церкви такъ, що жадне право тому не противить ся и що въ записѣ написано ясно, якъ мы записуемо. Мы записуемо церкви, такъ абы епископъ бувъ голова нашимъ церквамъ и мавъ ихъ въ опѣцѣ, та щобы не мѣгъ анѣ продаги, анѣ кривнымъ дати, але тѣлько своему наслѣдникови, рускому, греко-католицькому епископови. Тожъ вы, Mr. John Uhrin, яко латинникъ, хотѣлибисьте переписати церкви по латиньски и на айришѣвъ, але мы Русины переписуемо церкви рускій по руски и на руского епископа. Если вамъ нашъ рускій переписъ не подобавъ ся, то можете собѣ шукати хлѣба у латинникѣвъ и у нихъ выдавати свои посланія, а насъ лишѣть въ спокою, бо мы знаемо, що робимо.

Про иншій глупоты нема що писати. Всѣ мы Русины розумѣемо, о що ходитъ „чорно́й компаніи“. Мы можемо лишень то сказати, що якъ слѣпый слѣпого провадити, то оба впадутъ въ яму.

John Uhrin боить ся, абы нашъ епископъ не заگیرивъ церквей. А вы Mr. Угринъ ихъ допильнуете?! Чи на васъ можна ся спустити? О дуже красно вы пильнуете церкви въ Homestead!! Если бы люди до чиста знали вашу господарку. то не знаю, щобы они на те сказали? Ану но предложѣть рахунки всѣхъ выдаткѣвъ до чиста, а зобачимо, якъ то вы пильнуете свою церковь, тай на що люди грошѣ дають — а втогды бы показало ся, хто лѣпше любить и пильнуе церковну працю и людскій грошѣ — чи вы, чи епископъ. Мы знаемо, якъ епископъ жиє и якъ рахунки веде, бо намъ показали се въ его канцеляріи — але якій ваші рахунки, сего мы не знаемо. А радй бы мы знати, бодай за електрику на фарѣ.

John Uhrin! Не натягайте такъ дуже струны, бо потрѣскають, а що зъ вами буде?—гопнете въ болото вразъ зѣ своими компанистами. Нехай но вѣрники гомстедскій возмутъ ся до васъ, яко епископа, и до вашего каноника, а побачите, чи вамъ пасуе давати наставленя нашому епископови, що вѣнъ мае робити и якъ мае робити. Пожіємо, то побачимо, що то оно зъ того всего буде. Тымчасомъ пріймѣть вѣдъ мене выразы сочувствія надъ вашою глупотою и що силъ старайте ся, бодай на старѣсть прійти до розуму. Ваша робота и глупа и шкѣдлива не такъ намъ Русинамъ, якъ таки вамъ самымъ. Мы, тверді Русины, вытримаемо ще бѣльше, але вы латинникъ, не знаю, чи перенесете се на своѣй головѣ.

ДО ВСѢХЪ ЩІРИХЪ ТВЕРДЫХЪ РУСИНѢВЪ.

Братя Русины тверді зъ Угорщины и зъ Галичины! Насъ така сила велика тутъ въ Америцѣ, а однакъ леда дуракъ насъ розбивае и нѣвечить. Не допустѣмъ до сего, абы деруны, радыкалы, крутарѣ, брехуны, та всѣляка зволочь плювала намъ въ очи и вывертала все на выворѣтъ до горы корѣнемъ, кормила насъ смѣгемъ за нашій грошъ та плюгавила нашу греко-католицку Церковь и нашего гр. кат. Епископа! Чи то не встыдъ для насъ, що нашій проводирѣ злучили ся зъ айришми, зъ москалями та зъ усѣма найгѣршими хрунями проти насъ Русинѣвъ, проти нашої св. Церкви, проти нашего руского народа и проти нашего епископа? А мы зъ заложенными руками сидимо собѣ слокѣйно и приглядаемо ся рѣвнодушно ихъ нечестивѣй, огиднѣй та мерзеннѣй работѣ! П завязуємо на кождѣмъ плейзѣ комітеты, возмѣмъ ся до работы и вычистѣмъ наше обѣйсте зъ тыхъ поганыхъ зрадникѣвъ народу, Церкви и вѣры. Доки они будуть рити у насъ?! Чи мы гѣршій вѣдъ айришѣвъ?

Братя Русины! Насъ дѣлять на чотыри части.

Хто? Здрадники, платні наемники, хрунѣ. москалѣ, айришѣ, радикалы, латинники — а далѣ-далѣ и жида зачнуть нами рядити! А о щожь имѣ всѣмъ ходитъ? О нашій грошѣ и о нашу шкѣру. Если хто небудь зъ насѣ хотѣвъ бы ся ихъ позбуди, то они сейчасѣ удають приятелѣвъ передѣ нами та кажуть, що они за насѣ ся борять. Нѣхто зъ честныхъ людей такѣ ся не боре, абы свою власть церковну доплати а насѣ дѣлити на таборы. Мы, Русины, шануемо и почитаемо власть церковну, а нашого епископа будемо боронити и заступати передѣ усѣма ворогами.

Кождый, хто насѣ дѣлити и хто особу нашого епископа нарушуе, той есть нашимъ ворогомъ и мы его шмаримо вонѣ. Рускій народѣ вже не слѣпый — вже на стѣлько прозрѣвъ, що не дасть робити зѣ себе насмѣшки и не позволить бавити ся нимѣ якѣ зъ дитиною, та заколотъ и сварку робити. Мы знаемо, що робимо. Мы мусимо дѣйти до повного права для насѣ, для нашей Церкви и для нашего епископа — и тому будемо пѣддержувати его всѣма силами, бо знаемо, що вѣнѣ нашъ епископѣ, справедливый Русинѣ и любячій свѣй народѣ и свою Церковь. Вѣнѣ нашъ Владыка, а не Угринѣ, нѣ Жатковичѣ, нѣ Борухѣ, нѣ Васовчикѣ, нѣ Лавришинѣ, нѣ цѣла компанія перергнѣвъ та гирителѣвъ своей Церкви и своего народу. Они насѣ, дорогі братя Русины, дѣлятѣ, они до една зѣ айришами стали проти епископа — и мы мали бы ихѣ терпѣти?!

Братя Русины! Такѣ дай Боже менѣ дѣждати до завтра, якѣ я вамѣ правду пишу. Тѣ люди суть найтяжшій нашій вороги. Мы просили Бога, абы ся вырвати зѣ лѣдѣ ярма айришского — якѣ самѣ Лавришинѣ зѣ слезами вѣ очахѣ говоривѣ вѣ Нью Йорку до нашего Преосвященного и благовѣ Преосвященного, абы ихѣ заступивѣ передѣ айришскими бѣскупами — а опѣсля тѣ самый люди пѣйшли до айришѣвъ и просили ихѣ

стати проти єпископа нашого, та просили, щоби ихъ айришѣ приняли. И то має бути справедливôсть?! И они кажутъ, що они за нами стоять и насъ боронять? Нѣ, братя Русины! они насъ сто разôвъ скорше якъ отвертый ворогъ загублять, бо они удають лише нашихъ приятелѣвъ. Они насъ зведуть на латиньство, они булю запровадять; они все зрôблять, щобы тôлько айришамъ приподобати ся, бо ихъ потребують проти нашого єпископа. Они хотять позбути ся єпископа, абы могли воювати та ѣздити зъ пакташкою по цѣлôй Америцѣ, та назбиравши гроша, дôбре ѣсти, пити, курити, поля, домъ та винницѣ собѣ купувати — и опôсля ѣхати до краю на солодкій спочинокъ. Та бѣда, що тутъ теперъ єпископъ стоить имъ надъ каркомъ и пильнуе ихъ. Тожь нема рады, треба конче позбути ся єпископа, або народъ проти него збунтувати.

Гей Боже милый! Якъ то они дурнѣ! Та я цершій буду шмарити вонъ того священника чи куратора чи кого тамъ небудь за то, що вонъ учить непослуху проти Евангелія и бунтуе народъ проти власти церковной. Та чому такъ? Бо я есмь христіяниномъ и греко-католикомъ и не хочу буги гôршимъ вôдъ жида. Тажь и жидъ свого рабина шануе и респектуе, а тутъ христіяне неначе тѣ псы обѣли свого Владику и кусають и гавкають та брешуть на цѣлий свѣтъ! Не ганьба то?!

Гей братя Русины! Гей дѣти св. греко-католицкой Церкви! Анужь возъмѣмъ ся всѣ за руки и станьмо до дѣла, та, якъ добрый дѣти, оборонѣмъ свого Огця и свого Владыку!

Гей, всѣ Отцове, що въ Христа вѣруете! анужь по станьте всѣ, якъ одинъ мужъ, при заступнику Христовомъ, та покажѣть срътови, що мы Русины а не Таліяне и не Турки и не дикѣ Ботокуды, що живцемъ людей ѣдять!

Вже крайный часъ намъ рушити ся, бо сыны тмы

въ потѣ чола працюють на нашу ганьбу и на нашу загладу.

Ану до дѣла, дорогі братя Русины!

ИСТОРИЧНЫЙ ДИВОГЛЯДЬ.

Ставляючи пытане самозванному епископови Угринови, що то есть „украинець“, що то есть „культузь украинскій“ и що то есть то „стародавнє руске“, яке бы нашъ Владыка мавъ нищити въ Америцѣ — менѣ й до головы не прійшло, що Угринь підписавъ — а може переписавъ — свою мудрость зъ „Американского Русского Мѣсяцослова“, выданого господиномъ Жатковичомъ на ганьбу всеѣмъ Угорскимъ Русинамъ.

На сторони 169 „Американского Русского Мѣсяцослова“ а „Amerikansko-Russko-Slovenskcho Kalendara“ виднѣе написъ „Ukrainstvo-Ukrainism“ або „масло масляне“. — Авторъ сей статіи справдѣ бувъ бы добрый и способный по подою коровъ и до робленя фалшивого масла або сира — но нѣякъ не можна его зачеслити до людей бодай крихоточку ученыхъ, якы бы писали розправу.

Я дивую ся тому чоловікови, по що то вонъ только дурницъ и брехнѣвъ написавъ, накопи его цѣль була, понизити нашего епископа Сотера Ортынського въ очахъ всего народу руского зъ Угорщины. Чи не лѣпше було написати вѣдразу зъ горы: Епископъ Ортынскій есть украинцемъ, радикаломъ и найнебезпечнѣйшою гидрою для Русинѣвъ?! Се було бы яснє и вѣдповѣдне до вѣры Жатковича и до его ерархіи церковной и его церкви. А такъ г. Жатковичъ збланивъ себе до чиста, будучи авторсмъ сего монструального календаря и сей статіи (?), а народъ рускій зъ Угорщины захляпавъ болотомъ и паскудствомъ та выставивъ для него поганє свѣдоцтво передъ цѣлымъ свѣтомъ. А до того еще той народъ

рускій, збезчещений тою статією г. Жатковича, заплатити грубї грошѣ г. Жатковичеви за тоту прислугу.

Придивѣмъ ся, дорогой брата Русины, угорскій и галицкій, близше той базгранинѣ Жатковича (если то его) а зобачимо, якого злочину допустивъ ся сей безсовістный чоловѣкъ дотычно народу руского и дотычно гр. католицкои Церкви.

Найперше вѣнъ заперечивъ иствоване Русинѣвъ въ Росіи, въ Галичинѣ, въ Угорщинѣ и на Буковинѣ, а прилучивъ насъ всѣхъ до Москалѣвъ проти нашої руской исторіи и проти нашего власного сумлѣня. Чейже нѣхто зъ насъ не скаже, що мы Москалѣ, але що мы Русины. Чомужь авторъ не злучивъ въ одно Словѣнцѣвъ и Словакѣвъ, але числить ихъ яко особну націю? Чому не злучивъ Словакѣвъ и Полякѣвъ въ одно, або Словакѣвъ и Чехѣвъ? Прецѣнь ихъ бесѣда така близька и псдѣбна до себе, близша якъ рускій языкъ до російского. Чому не злучивъ Хорватѣвъ и Сербѣвъ разомъ? Але тѣлько насъ Русинѣвъ злучивъ зъ Москалями въ одно. Вѣнъ зробивъ такъ тому, бо вѣнъ невѣжа а въ серци Москаль а не Русинѣ. Вѣнъ закрывае ся панславизмомъ такъ по дурному и такъ по чудацки, якъ той дикій чорный муринѣ, що вбравъ ся лише въ краватку и цилиндрѣ — зъ рештою цѣлый голый.

Мг. Жатковичъ, чи хто иншій зъ редакціи хоче забити або живцемъ зѣѣсти кожного Славянина, котрый не есть Москалемъ. Дивѣтъ ся, люде дсбрї, яке чудовиско зробивъ зъ себе сей панславистъ. Тажъ если ты панславистъ то люби и борони всѣхъ Славянъ а не тѣлько однихъ Москалѣвъ. Тажъ прецѣнь у насъ и найдурнѣйшій то знае, що Славянинѣ есть спорѣднєный зъ усѣма прочими Славянами и нѣхто зъ насъ не перечить сего. Але и найдурнѣйшій рѣвножь знае, що кождому належить ся своя хата и своє власне газ-

дѣвство. — Жатковичъ хоче конечно, — и то на силу, — бо инакше проклєне Васъ зъ кѣсточками — щобы мы служили Москалеви и не смѣли мати анѣ свои хаты анѣ свого письма!!! А то звѣдки таке жадане? То въ газетѣ Жатковичъ накликуе, щобы народъ рускій домагавъ ся свого права, а въ календари каже всѣмъ Русинамъ мовчати, „руки по швамъ“ и здати ся на ласку або неласку Росіи, бо она велика и широка.

Мг. Жатковичъ! Чи вы того не знаете, що нынѣ всѣ народы домагають ся свого права и то власне въ Росіи? Мы проти Москалѣвъ, яко народу славянського, нѣчо не маємо, противно мы ихъ любимо и же-лаємо имъ блага, але мы, навѣть хотяйбы мы були и пѣдъ Москалемъ, будемо ся домагати вѣдъ нихъ, яко нашихъ приятелѣвъ, свого права. Нехай Москалѣ насъ не дусять, але най дадутъ намъ спромогу жити своимъ житемъ — нашимъ рускимъ житемъ — и нехай намъ лишуть свободу вѣры, а втогды мы имъ всюды поможемо скѣлько намъ силъ стане. Тожъ пріймѣть до вѣдомости, Мг. Жатковичъ, що мы е Русины, нарѣдъ славянскій, иншій вѣдъ Москалѣвъ, та не робѣть зѣ себе дивоглядну карикатуру, злучуючи насъ въ одно зъ Москалями. Єслижъ вы е Москаль, то чого вы влѣзли мѣжъ насъ Русинѣвъ?

Прошу, я прилюдно пытаю ся всѣхъ Русинѣвъ угорскихъ и галицкихъ, скажѣть явно, чи Вы е Москалями? Мы мусимо сесе знати ясно и докладно. Кто есть Москалемъ, най иде до Москалѣвъ — а хто Русинъ, най ся тримає своихъ Русинѣвъ. А тымчасомъ пріймѣть, братя Русины, до вѣдомости, що Жатковичъ въ своимъ календари зробивъ Васъ Москалями. — Теперъ вы заберѣть голосъ та пояснѣть намъ Русинамъ, чимъ вы е — чи Москалями, чи Русинами?

Мг. Жатковичъ каже, що мы перекутили исто-

рію, а я скажу, що Мг. Жатковичъ такъ знає нашу руску исторію, якъ та курка зъ Питсбурга за своє яйце, котре Англикъ або Русинъ въ Чикаго зъївъ на снѣданокъ. Водѣславъ я вже Васовчика, абы прочитавъ нашу исторію, то водѣсилаю и Мг. Жатковича до неї, а чейже бодай крихоточку зрозумѣе, що то суть Русины и кѣлько ихъ єсть. А щобы вѣнъ яко Москаль не лякавъ ся рускои исторіи, то єще разъ повторяю, що за сю нашу исторію, написану найкритичнѣйше зъ усѣхъ исторій, сама Академія Умѣтності въ Росіи, нагородила грамотсю похвальною автора сєи исторіи, профєзора университету Грушевского. Чейже така повага выстарчить господину Жатковичеви. Але я не знаю, чи Мг. Жатковичъ буде мати на стѣлько часу, абы за рѣкъ мѣгъ перечитати сѣмъ грубыхъ томѣвъ тої исторіи, щобы въ слѣдуючѣмъ календарі поправивъ сєбѣ историчный дивоглядъ? Вы однакъ, Русины угорскій, за той часъ подумайте, якъ скинути зѣ себе тоту ганьбу, яку вамъ заподѣявъ Мг. Жатковичъ, признаючи всѣ народы славянскій за истнуоу и воддѣльнѣй — навѣтъ такий, якъ Словѣнцѣ — а нашъ нарѣдъ Рускій — другій зъ ряду мѣжъ Славянами — стеръ зъ лица землѣ. Пѣсля Жатковича, мы Русины не жѣємо на свѣтѣ, Жатковичъ насъ зъївъ такъ, якъ варену сливку. Чи то такъ має бути? Чи то не єсть злочинъ проти Руского народа?

ЖАТКОВИЧЪ ОБЕРНУВЪ КОТА ГОРѢ ХВОСТОМЪ
И КАЖЕ, ЩО ТО ВОВКЪ.

Дальше чиме Жатковичъ, що Австрія злякала ся Москалѣвъ, абы они не забрали Галичину и Русь Угорську та Буковинську пѣдъ свое панованє, и тєму воддала Русинѣвъ въ Угорщинѣ на загладу Мадырамъ, Русинѣвъ въ Галичинѣ на загладу Полякамъ а бу-

ковинських Русинів на загладу Румунамъ. — Отже Австрія загирила Русь.

Черезъ те загирене повстали Українцѣ та обернули ся проти Поляківъ и проти Мадярівъ и проти Австріи а навѣтъ и проти Москалівъ. — Отже Українцѣ загирили Русь.

Зъ того зновъ зродили ся українскій Василянѣ и українскій клиръ въ Галичинѣ, а вѣдъ Василянъ вийшовъ єпископъ Сотеръ Ортынскій. — Отже Василянѣ загирили Русь.

А понеже Василянѣ видають всѣ книжки фонетикою — отже фонетика загирила Русь.

А що фонетику видумали Поляки (се Мг. Жатковичъ знає напевно зъ литературы Боруха) — отже Поляки загирили Русь.

На самомъ кінци однакъ виходить, що анѣ Нѣмцѣ, анѣ Поляки, анѣ Українцѣ, анѣ фонетика не загирила Руси — тільки єпископъ Сотеръ Ортынскій.

Отъ маєте льогіку и консеквенцію историчного писателя! Правдиво кажу, що якъ ся се читає, то годѣ розобрати, хто тоту Русь загиривъ. Чи Нѣмцѣ, чи Поляки, чи Мадяры, чи Румуны, чи Українцѣ, чи Василянѣ, чи фонетика, чи єпископъ Ортынскій, чи всѣ разомъ на купу?

Найлекше буле бы сказати, що всѣ разомъ загирили нещастну Русь. Ба, коли авторъ черезъ ошибку правду сказавъ, що Українцѣ обернули ся проти Поляківъ и проти Австріи, тай домагають ся на силу правъ для свого нарсда. Що бѣльше. Они за тѣ права для свого народу такъ ся побивають, що навѣтъ самъ авторъ имъ се признає, кажучи, що Українцѣ „огнемъ и мечемъ ширять українскій культусъ“, — Бѣда тільки, що Мг. Жатковичъ не має найменшого понятя о томъ, що то єсть „Українскій культусъ“ подѣбно, якъ и Угринъ не мавъ понятя, коли писавъ своє посланіє. — Але то вже не наша вина.

Мг. Жатковичъ, знайте вѣдь нынѣ, що сей „культушь украиньскій“ есть то борба за права народу руского въ Австріи, въ Росіи, въ Угорщинѣ и въ Букѣвинѣ — ну и въ Америцѣ — и то такъ на поли политичнѣмъ якъ и на поли церковнѣмъ.

Однакъ Мг. Жатковичъ вѣдай зновъ черезъ грубу ошибку забувъ въ своѣмъ славетнѣмъ календарі на-писати, що наколи Украинцѣ звернули ся проти Полякѣвъ и Австріи, то москвофілы противно, злучили ся рука въ руку зъ Поляками проти Русинѣвъ — то допускають ся такихъ лайдацтвъ и такой здралы народу, на яку лише тѣлько яничары и зрадники - ефіялты годні здобути ся.

Тото умисне забуте Мга. Жатковича дуже бе въ очи и пѣддае кождоу много гадокъ дотычно характеру автора календаря. — Чому вы, Мг. Жатковичъ, якъ разъ уважаете тыхъ зраднико́въ-яничарѣвъ за Русинѣвъ честныхъ а тыхъ, що обернули ся проти Полякѣвъ и проти Австріи и Росіи, та стали боронити своѣй наро́дъ, уважаете за зраднико́въ Руси?.. — Тутъ власне авторъ обернувъ kota горѣ хвостомъ.

Мг. Жатковичъ прочитайте собѣ исторію Сполученыхъ Державъ, выдану черезъ Edwarda Eggleston - а въ 1889 роцѣ, а тамъ на сторонѣ 187 знайдете осудъ Венедикта Арнольда черезъ всѣхъ Американцѣвъ на всѣ вѣки, яко зрадника бесѣды свого народу. — Сей Венедиктъ Арнольдъ въ часѣ революціи 1780 року проводивъ своему народови яко вождѣ противъ Quebec-у, но мѣсто вести честно наро́дъ за свободу, вѣнъ пильнувавъ касы грошевої, значить ся, пильнувавъ тыхъ грошей, якѣ наро́дъ наскладавъ, и на добре мачавъ пальцѣ въ тыхъ грошехъ. — Коли его за се оскаржено, а Вашингтонъ мавъ еву дати велику нагану прилюдно, то сей бойовникъ за свободу народу, увѣйшовъ въ зносины зъ ворогомъ народу, генераломъ

Clinton и ставъ зрадникомъ: перейшовъ въ таборъ вороговъ и боровъ ся завзято проти своего власного народу. — Исторія про него нуте такє: „No name in American history is held so infamous as that of Benedict Arnold the traitor“. Щожь вы на се скажете, Мг. Жатковичъ?! — Для чого вы перейшли въ таборъ вороговъ народа руского? — Для чого бороните зрадникѡвъ? — Се дає много до думаня про васъ еще въ старѡмъ краю якъ и тутъ въ Америцѣ.

Но я вертаю до сего, що я на початку сказавъ: Жатковичъ обернувъ kota горѣ хвостомъ и кричить, що то вовкъ. — Хтожь властиво загиривъ Русь? Самъ Мг. Жатковичъ деликатно се говорить, але такъ скрито, щобы нѣхто ся не домисливъ правды. Вѡнъ каже, що Наумовичъ много пошкодивъ справѣ Русинѡвъ въ Галичинѣ и Угорщинѣ черезъ то, що пѡйшовъ до Росіи и принявъ православіє. — „Єму“ каже Жатковичъ — „не треба було се робити, але сидѣти у Вѣдни и дальша працювати такъ, якъ працювавъ“. — Отъ тутъ власне вылазитъ шило зъ мѣшка.

Мг. Жатковичъ! Наумовичъ и его компанія власне надъ тымъ працювали, щобы весь нарѡдъ перейшовъ до Москалѣвъ и тому вѡнъ се зробивъ пѡсля серця. — Вы кажете, що вѡнъ зле зробивъ? — Тажь всѣ адораторы Наумовича за то власне найбѡльше его хвалять и цѣнятъ та мало що не за святого его уважають, що вѡнъ перейшовъ до Росіи и принявъ схизму. Чи гадаєте, що Наумовичъ за дармо сидѣвъ 8 мѣсяцѣвъ въ криминалѣ?! або що вѡнъ сидѣвъ за те що бувъ Русинѡмъ?! — Де тамъ! Загляньте до актѡвъ. Вѡнъ допустивъ ся зрады державы, а Русинѡмъ вѡнъ лишень втогда бувъ, коли працювавъ надъ народомъ въ его рѡднѡмъ языкѣ, въ тѡмъ власне языкѣ, котрый вы въ своѣмъ нерозумѣ такъ высмѣваете. Тогда, коли Наумовичъ писавъ по руски и по на-

родному, тогды вѣнь бувъ славный и гѣдныи почести. Наколи покинувъ народъ и ставъ служити ворогамъ, вѣдь тогды его цѣла праця змарнѣла и заснѣтила ся, а слава пригасла разъ на завсѣгды, — бо конецъ дѣло хвалить. Его конецъ бувъ огидный такъ що до справы народнои якъ и що до вѣры. Тутъ въ тѣмъ жадень чоловѣкъ его не виправдае.

Процесь Ольги Грабаръ бувъ дуже а дуже компромітуючимъ всѣхъ Русинѣвъ, а многимъ отворивъ очи. Мы пѣзнали ошуканство москвофілѣвъ. Они тихцемъ запродали насъ въ ярмо московске и пѣдривали у насъ вѣру греко - католицку а приготсвляли до схизмы. — Не диво отже, що здорово мыслячи Русины, котрѣ за такую зраду мусѣли встыдати ся передъ цѣлымъ свѣтомъ, не диво — кажу — що сказали собѣ: Досыть вже намъ тои ганьбы, мы мусимо ся злучити и стати на яснѣмъ, твердѣмъ gruntъ и оперти ся на народъ и на народнои бесѣдѣ, та двигнути ся своими власными силами. — Ся рѣчь похвалы гѣдна и едино розумна, за яку лише можна похвалити Русинѣвъ а не дорѣкати имъ.

До того неправдою есть, щѣбы Русины колинебудь служили Полякамъ — а правдою есть, що москвофілы завсѣгды зъ Поляками держали и держать по нынѣшний день. Чи тото ихъ братане ся зъ Поляками щире, чи облудне и фарисейске — то они сами о тѣмъ найлѣпше знаютъ — але фактомъ есть, що они такъ роблять.

Я тутъ пытаю ся москвофілѣвъ явно, нехай скажутъ, де ихъ сыны ходять до школы? — По якому учать ся религии? Сего може и вы, Мг. Жатковичъ, не знаете, хотяи такъ ревно ихъ бороните. — Сыны москвофілѣвъ ходять до нѣмецкои гимназии а головно до польскихъ. — Чогожь нарѣкаете на Нѣмцѣвъ, Мг. Жатковичъ, та кажете, що Украинцѣ злучили ся зъ Нѣмцами? — Наколи москвофілы суть въ нѣмца-

кихъ гімназіяхъ. — А доньки москвофільскій де ся виховують? Або за границею мѣжъ Нѣмцями, або по польскихъ законахъ або въ Чернівцяхъ въ нѣмецкихъ институтахъ. А въ гімназіи Францъ Іосифа у Львовѣ хто викладавъ москвофільскимъ дѣтямъ религію по польски? Чи не москвофіль о Онуфріі Лепкій? — А чому то катехить Русинъ (не москвофіль), котрый прійшовъ по смерті о. Лепкого и помимо борби и напастей та пресій зъ стороны Полякѣвъ, таки викладавъ по руски. — Ану дайте менѣ на се вѣдповѣдь, Мг. Жатковичъ, оборонителю москвофілѣвъ, тай вы честній москвофіль. — Се непонятя рѣчь! — А чому то польскій паны въ Галичинѣ не хотять дати презенты священникови Русинові (не москвофілови), а москвофілови дають такъ радо? Чому? Бо москвофіль позволяе латиньскимъ священникамъ загортати всѣ дѣти и вѣрныхъ на латиньскій обрядъ, а Русинъ не дасть того зробити, але буде ся процесувати до остатка. Я можу навести много фактѣвъ и цѣли пачки достарчу зъ краю, де ся покаже правда мною тверджена. — И якже вы, Мг. Жатковичъ, смѣете назвати тыхъ москвофілѣвъ добрыми Русинами, а тыхъ, що боронять правъ руского народа, вызывати всѣлякими именами тай зрадниками Руси?! Або вы нѣчого не знаєте, або въ головѣ ся вамъ перевернуло, або кождый зрадникъ народу есть вашимъ братомъ и такимъ Русиномъ якъ вы. Або хочете народъ обдурити. Если такъ, то засѣ вамъ, М. Жатковичъ, до Русиновъ ся мѣшати. А тымъ бѣльше се говорю, що вы не знаєте навѣтъ руского языка.

АВТОРЪ „АМЕРИКАНСКО-РУССКОГО МѢСЯЦО-СЛОВА“ НЕВѢЖА ЩО ДО РУССКОГО ЯЗЫКА.

Вы, честный авторъ, пишете въ своемъ календарі, що Русины не знаютъ языка, але пишутъ жаргономъ польско-русскимъ а до того ще й фонетикою. А ска-

жѣть по менѣ, якій вашъ языкъ? Чи рускій? чи московскій? чи старославянскій? чи якій? — Анѣ одинъ, анѣ другій, анѣ третій, лише мѣшанина гороху зъ капустою. — Якимъ же чоломъ вы можете учить насъ языка, коли вы самі зовсѣмъ его не знаете?

У насъ каждый Русинъ вѣдъ дитинства ажъ до скѣнченя гѣмназіи учить ся языка руского. И то учить ся не лишень языка руского, але всѣхъ иншихъ предметѣвъ такожь по руски. Тожъ выбачайте, Мг. Жатковичъ, що вамъ скажу: у насъ дѣтвакъ зъ другои класы гѣмназіальной сто разѣвъ лѣпше знае по руски, якъ вы. Мы учимо ся языка старославянскаго особно, и польскаго особно, але нашъ рускій языкъ головный предметъ, бо на рускомъ языкѣ писаніи всѣ школьні книжки. А навѣтъ на университетѣ по руски викладае ся, тай и на университетѣ учать рускои литературы и старославянскаго языка по руски. — Тожъ еще разъ вамъ кажу, Мг. Жатковичъ, не робѣть зъ себе блазна, хочачи насъ учить по руски, коли самі не умѣете.

Отъ вамъ и доказъ. Скѣлька разѣвъ написалисьте въ той ученѣй розправѣ, що мы Русины викидаемо найкрасшій „i najslavjanskije“ буквы Ъ, Ы, І.

Повѣйте менѣ, будьте ласкаві, де есть въ цѣлѣй рускоіи литературѣ таке дивоглядне степенѣване приложника „славянскій, славянскійшій, найславянскійшій“? — То таке у васъ знане руского языка?! — И вы хочете насъ учить?! — Не есть то дурійка навѣтъ и безъ шаленыхъ грибѣвъ?! При томъ зверну увагу автора на те, абы бувъ ласкавъ вже напередъ забезпечити свою голову вѣдъ катастрофы, наколи Росія заведе фонетику и змѣни календаря, надъ чимъ теперь въ Росіи якъ разъ ученіи працують.

Мы розрѣжняемо живой языкъ вѣдъ мертвого. Мы дуже высоко цѣвимо, любимо и дорожимось языкомъ старославянскимъ, и не позволимо собѣ нарушити его въ

церквѣ, але въ щоденномъ житю и въ литературѣ руской уживаемо живою, народною бесѣдою и правописомъ. Авторъ нѣякъ не годенъ того порозумѣти, якъ то можна уживати въ письмѣ и въ бесѣдѣ иншою правописомъ и иншого языка кромѣ кирилицѣ. Оно, Мг. Жатковичъ, такъ само дѣе ся, якъ зъ стародавнымъ плугомъ. Плугъ деревляный, старинный тримають въ музеяхъ на показъ, якъ то колись люди орали деревлянымъ плугомъ, а днесъ орють землю желѣзными, острыми плугами и машинами. — Ну и видите, що свѣтъ ся не запавъ, анѣ навѣтъ вы не скажете, що днешній люде дурный и запроданцѣ, бо „найдеревянійшій“ плуги выкинули зъ поля и взяли желѣзны.

Теперь судѣть, братья Русины, о розумѣ сего автора вѣдъ „Американско - Русского Мѣсяцослова“. — Якъ вы о нѣмъ скажете? Але идѣмъ дальше.

ЧИ ЗНАЄ ВОНЪ ЯЗЫКЪ РУСКІЙ ТА ЖИТЄВЫЙ РОЗВИТОКЪ ЯЗЫКА ?

„Parturiunt montes et nascitur ridiculus mus“. Сю пословицю деякѣ дотепный Русины перевели на нашъ языкъ доста не эстетично — але она тутъ пасуе. „Не кажи дурневи..., бо... По нашому зъ проста такъ ся говорить. — Цѣлый рѣкъ чекали Русины на календаръ и великій грошѣ на се дадутъ, а по роцѣ вонъ вылѣзъ якъ та голодна, наѣжена мишь зъ дѣры. Такій календаръ лишитъ ся на памятку нашимъ поколѣннямъ. Коли нашѣ дѣти возмутъ его до рукъ, то собѣ погадають: Ажъ теперь видимо, що не варто бути Русиномъ, бо у насъ нема нѣчогосѣнько доброго, але все брудне. Наша бесѣда, то жаргонъ польско-рускій; наша Церковь, то вѣдпадки латиньского обряда; нашѣ люде, то гидра украиньска; нашѣ монастырѣ, то гнѣзда запроданцѣвъ польскихъ; нашѣ книжки, то жидѣвскѣ издавництва; нашъ епископъ, то зрадникъ и радикаль; нашѣ священники, то пѣдлы

лизуны — однимъ словомъ, нѣчо доброго у насъ нема, нѣ тутъ въ Америцѣ, нѣ въ старомъ краю.“ — Одно, що ся чистого и красного лишило — то Жатковичъ, Угринъ, Др. Васовчикъ, Лавришинъ и еще кѣлькохъ. А всѣ прочіи, — то зрадники.

Таке вражѣне робить календаръ черезъ дурніи дописи гордыхъ людей. — Мудрый чоловікъ вѣдразу порозумѣе, що то писано для интересу и злобно та безъ знаня рѣчи, але простый чоловікъ не годенъ того розѣбрати.

Такъ примѣромъ написавъ авторъ, що монастирѣ Василянскій въ Галичинѣ мѣстять самыхъ ostatnichъ людей, якій будучи украинцями, стоять на услугѣ Полякѣвъ. — Читаючи се, хоче ся блювати, и тими блевотинами кинути въ лице авторови. Та чому? — Бо то все ложъ чорна, погана, бо то написано тенденційно, абы нашего епископа зганѣбити передъ людьми, понеже вѣнъ выйшовъ зъ монастиря Василянскаго. — А оно по правдѣ оттакъ есть:

Василяне нашіи збудили жите въ народѣ, научили любити свѣй обрядъ и свою Церковь. Бороли ся завзято зъ Єзуитами и зъ Поляками, а всюды бороили и боронять нашъ народъ передъ насильствомъ Полякѣвъ и москвофілѣвъ. — До Василянъ вступали — особливо на початку реформы — найспособнѣйшій хлопцѣ Русины, щобы власне не дати златиньщити нашъ Чинъ — и за се много зъ нихъ вытерпѣло вѣдъ Єзуитѣвъ и вѣдъ власти. — До Василянъ вступали священники зъ усѣхъ сторѣнь, котрѣ радо жертвовали свою працю для добра Чина. — До Василянъ вступили и зъ Угорцыны: Впр. о. каноникъ Вартоломей Явницкій, о. Николай Канющакъ, о. Михайль Новосельскій, Теофіль Вайда. — Василянъ мы знаемо зъ старого краю яко ревныхъ труженникѣвъ на нивѣ Христовѣй, а многіи зъ нихъ вѣдзначили ся горячою любовію до своего народа, за котрый смѣло

ставали до борбы. — Такимъ смѣлымъ борцемъ бувъ власне и нашъ теперѣшний Владыка Преосвященный Сотеръ.

Та чи то у васъ, Мг. Жатковичъ, есть грѣхомъ, стояти за свѣй нарѣдъ? — Вамъ влѣзла до головы Украина и такого шуму вамъ наробила, що вы справдѣ самѣ не знаете, що пишете. Та чи вы не знаете, що Украина належить до Славянъ — и вы повинни радувати ся, що насъ Русинѣвъ есть трошки бѣльше, якъ вамъ дотеперь здавало ся. — Зъ вашего календаря я тѣлько научивъ ся — що вы не Русинъ и що ничо не знаете о свѣтѣ Божѣмъ. — Але я еще щось бѣльше зрозумѣвъ.

КАЛЕНДАРЬ „АМЕРИКАНСКО - РУССКОГО ВѢСТНИКА“ ПРОВАДИТЬ ДО СХИЗМЫ.

Дорогѣ Братя Русины! Дотеперь я вамъ розкрывъ ясно, що Жатковичъ злучивъ ся зъ ворогами руского народу, и всѣхъ насъ мае за дурнѣвъ — и каже, що Русинѣвъ нема — а зрадникѣвъ нашего народу взявъ въ свою оборону — та каже намъ за ними йти. — Ганьба велика!

Але Братя Русины! розберѣмъ еще друге дѣло — важнѣйше. — Придивѣть но ся сему календареву добре и зобачите, що вѣнъ провадить до схизмы. А мы предѣнь есмо всѣ греко - католики — и наша вѣра намъ дорога. — Полишаю на разѣ на боцѣ сесе, що авторъ календаря зѣбравъ всѣ клеветы, писанѣ у „Вѣстнику“ проти нашего епископа и еще разъ умѣстивъ ихъ въ календари. Алежь бо, братя Русины, розважте, що авторъ поставивъ на першѣмъ мѣсци — яко взѣръ якъ мы маемо поступати въ справахъ религійныхъ — поставивъ зрадника греко - католицкого вѣры. Вѣнъ выхвалюе попѣдъ небеса того, що покинувъ греко - католицку вѣру, поломавъ присягу яко священникъ — а греко католицкого епископа зъ бо-

лотно мѣшае. Отъ дочекалисьмо ся часѡвъ, дорогѣ Братя Русины!

Вѡнъ страшить Русинѡвъ украинизмомъ та радикалами — чого зовсѣмъ не розумѣе — а зъ того страху загнавъ ся ажъ до схизматикѡвъ и каже намъ, брати собѣ зъ нихъ прикладъ! — Братя Русины! чи Вы ему на тото позволили и на то ему даєте грошѣ, щобы Васъ такъ учивъ?! — Та що собѣ за насъ погадає цѣлый свѣтъ? Яка наша вѣра? — Я теперъ доперва розумѣю, чому то „Американско-Русского-Вѣстника“ хвалять схизматичкѣй газеты. Тажъ то зрада, дорогѣ братя Русины — зрада Церкви и вѣры святой.

Гей збудѣть ся, Братя милѣ, збудѣть ся всѣ Русины, такъ зъ Угорщины якъ и зъ Галичины, та возмѣть ся разомъ за руки и зѡтрѣть тоту ганьбу, яка впала на нашу Русь!

Дивѣть ся дальше, братя Русины, якъ насъ въ томъ календарѣ поганьблено передъ цѣлымъ свѣтомъ. У схизматикѡвъ есть такѣй порядокъ въ церквѣ:

На першѡмъ мѣсци царь, потому наслѣдникъ престола, вѡдтакъ цариця, еи дѣти, дальше князѣ и княгинѣ, потѡмъ доперва синодъ, а на кѡнци епископъ. — И въ Америцѣ, якъ схизматики записують свои церкви — то найперше иде амбасадоръ росѣйскѣй, потому конзуль, а вѡдтакъ епископъ — а люди жадного голоса не мають.

У насъ того нема. У насъ найперше иде Голова Вселенской Церкви, потому епископъ а за нимъ люде. — Та Жатковичъ зробивъ порядокъ чисто схизматичкѣй.

Найперше иде Урядъ главный „Соединеніа“ зъ предсѣдательскою вѣвѣстою, потому органъ „Соединеніа“ зъ Жатковичемъ, потому друкарня, потому епископъ а на кѡнци священники. Тутъ у насъ въ Америцѣ ажъ на таке зѡйшла „церковна институція“!

— Красно, нема що казати. На цѣломъ свѣтѣ такого порядку нема въ институціяхъ церковныхъ, тільки у однихъ схизматикѣвъ — и сего порядку схизматицкогo тримає ся Мг. Жатковичъ. — Се по просту немислима гордість и заслѣплєне тыхъ людей, що не зважаючи нѣ на честь свого народа, нѣ на честь своєї Церкви, вывертають все до горы корѣнемъ. Чисті радикалы стали провѣдниками бѣдного народа Уггоруcкого. Мы ихъ дуже жалуємо и зъ ними разомъ встыдаємо ся такой погани. Але маємо надѣю, що незадовго Русины угорскі зрѣблять конецъ тѣй ганьбѣ.

ВАРІАЦКІЙ СОНЪ ГОСПОДИНА ЖАТКОВИЧА ПО ЗЪЇДЖЕНЮ ПАЛЕНИХЪ ГРИБѠВЪ.

Братя Угорскі Русины! Жатковичъ каже, що хто бы себе почитавъ за Русина а не хотѣвъ пристати до Москалѣвъ або до зрадникѣвъ москвофільскихъ, сей наѣвъ ся паленыхъ грибоѠвъ. Та мы, Братя Русины, Богу дякувати при здоровѣмъ розумѣ и тому якъ разъ признаємо ся, що мы Русины а не Москалѣ. — Но Мг. Жатковичъ, котрый каже намъ стати Москалями и схизматиками, якъ разъ видно зѣвъ на снѣданокъ цѣлу миску паленыхъ грибоѠвъ! Може не правда? Ану дивѣть ся на то, що вѣнъ написавъ. — Тамъ, де есть пицано за „институцію церковну“, подавъ Мг. Жатковичъ таке:

Episkopska kancelaria:

Direktor: O. Nikolaj Podhorecky

Sekretar: O. P. Petrivsky

Vyp. sekretar: Herman Bidolach

Nadzeratel episk. domu: Josif Ortinsky.

Чи не правду я кажу, що Мг. Жатковичъ наѣвъ ся паленыхъ грибоѠвъ? О. Подгорецкій не бувъ нѣколи и не есть директоромъ канцеляріи, але бувъ парохомъ въ Феніксвилѣ, Па. а теперъ есть парохомъ

въ Нью-Йорку. О. Петровскій бувъ секретаремъ до номінаціи О. Коротногого а по номінаціи О. Коротногого поійшовъ до Нью-Йорку яко помѣчникъ пароха.

„Вѣстникъ“ самъ вѣдай голосивъ, що секретаремъ есть О. Коротнокій — а прочіе газеты за нимъ.

Бр. Германъ Бѣдолахъ бувъ и есть завѣдателемъ канцеляріи и дѣлу.

И по щожъ такий дурницѣ було писати? По що? бо ся зѣло шаленыхъ грибѣвъ — а и въ томъ шалѣ хотѣло ся показати Русинамъ, що Преосвященный въ рукахъ радикалѣвъ — А зъ того що вышло? Ганьба для Жатковича а для насъ наука, щобысьмо знали, що такъ, якъ тутъ неправду пише Жатковичъ, або его дописувателѣ, такъ всюды и завсѣгды они брехнею воюють и туманять бѣдный народъ.

КОНЦЕВА НАУКА И ПОКЛИКЪ ДО РУСИНѢВЪ.

Зъ того всего, що я доси написавъ, мы научили ся, Братя Русины, дуже важной рѣчи. Якои? Що „чорна безсовѣстна ліга“ воюе всема споссбами и працюе надъ тымъ, щобы усунути епископа и взяти въ свои руки все церкви та ихъ маєтокъ и ними радити такъ, якъ епископъ.

Дальше мы научили ся, що „чорна ліга“ получила ся зъ айришами, зъ схизматиками и зъ зрадниками, а насъ туманять, що они борють ся за народъ и за его права. Се чиста ложь! Тому, Дорогий Братя Русины, не даймо ся обдурити тымъ провѣдникамъ.

Я пытавъ ся епископа чи то то правда, що епископъ есть проти „Соединенія?“ На то то менѣ епископъ вѣдповѣвъ ясно, що то неправда а чиста ложь. „Я“ — сказавъ епископъ — „буду всема силами поирати „Соединеніе“, але оно мусить ладъ зробити

зъ тими, котрѣ станули на чолѣ „Соединенія“ и выступили проти власти церковной такъ погано, якъ бы они були жидами або якими раскольниками.“

Тожъ, братья Русины, до Васъ належить зроби́ти порядокъ въ „Соединенію“ такъ, якъ Вы то знаете. — До Васъ належить поставити „Соединеніе“ на ноги и зроби́ти его греко - католицкимъ такъ въ органѣ „Соединенія“ якъ и въ календарі. —

До Васъ, належить скинути ганьбу зо себе и не підпирати ворогѣвъ своєї Церкви и свого народу. Если мы разомъ не будемо ся тримати, то насъ чужі зѣдять. Дякуймо Богу, що маємо свого епископа — тожъ станьмо при нѣмъ якъ одинъ мужъ. Епископъ любить народъ, але есть кѣлька бунтовникѣвъ, котрыхъ епископъ добре пѣзнавъ, и ихъ не хоче слухати, але бере ся до нихъ. — Они мѣсто поправити ся, бунтують народъ и кажутъ, що епископъ не любить народа и за народомъ не стоить. Се чиста ложь! Они собѣ тымъ не допоможуть, але еще бѣльше пошкодять. Имъ ся здае, що они збурять народъ до чиста и епископъ прійде поклонити ся имъ. Сего не буде нѣколи! Народъ чи скорше чи пѣзнѣйше пѣзнасть ихъ крутарство и гордѣсть и упѣръ, и самъ зроби́ть зъ ними порядокъ. — Але по що мы маємо ся грызти? Всѣ честні Русины чи угорскій чи галицкій, завяжѣмъ ся у „бѣлу лігу“ и станьмо смѣло проти „чорной ліги“ а она скоро упаде. — Хто фалшомъ воюе, сей мусить упасти. — Не слухаймо перевертнѣвъ, анѣ не лякаймо ся Украины, бо въ Америцѣ Украины нема жадной. Тутъ Америка и американскій Русины! Я знаю добре, що мене окрестять за се радикаломъ, украинцемъ, пятолизуномъ епископскимъ и Богъ знае еще якъ. Але я ся сего не бою. Я ся борю за правду и не лякаю ся нѣкого. Я е твердый Русинъ, твердшій сто разѣвъ якъ тѣ, що ся твердыми безправно называють. Я е православный сто разѣ

больше якъ тѣ, що то имя намъ украли. Я е греко-католикъ и свои вѣри ся не покину, анѣ свои Церкви не запродамъ.

И вы, братья Русины, станьте всѣ якъ одинъ мужъ подъ проводомъ нашего Владыки та покажутъ всѣмъ врагамъ нашимъ, що мы е народъ сильный, свободный, самостойный на земли американской, а ничимъ слугою и прихвостнемъ не хочемо бути.

Всѣхъ крутарѣвъ и враговъ нашей Церкви, що не хотятъ нашего добра и нашей организаціи, вышмармо вонъ вѣдъ себе. Мы ся обѣдемо безъ нихъ, мы достанемо другихъ священниковъ и иншихъ работниковъ. — Кобы хлѣбъ, то зубы ся найдутъ. — Уже остатный часъ, зроби ти ладъ. — Я зываю всѣхъ до завязаня руской „бѣлой ліги“ проти враговъ нашей Церкви и нашего народа. — Мы маемо сотворити свою газету, чтобысьмо мали бодай де писати та побивати нашихъ враговъ. — Кто зъ Васъ, Братья Русины, мае еще бодай крихоточку вѣры. — кто зъ Васъ почуваетъ ся бути Русиномъ — нехай пише до мене, чи хоче приступити до руского Товариства „Бѣлая ліга“ — а сейчасъ зѣйдемо ся и обдумаемо средства, якъ побороти враговъ нашей Церкви и народа нашего.

Дай Вамъ Боже, Братья Русины, всего щастя на свѣтѣ и силы до борьбы за св. греко-католицку Церковь нашу и за народъ нашъ рускій.

Остаю зъ братнымъ поклономъ Вашимъ щирымъ братомъ:

Осинъ Стеткевичъ

227 N. Shamokin Str.

Shamokin, Pa.

Похибни | друнарскай.

Сторона 4 стрѣчка 9 зъ горы мѣсто: мѣститъ — мае бути — мѣститъ.							
1	4	24	„ „	чейбы	„	гейбы.	
„	6	22	„ „	так	„	такъ.	
„	8	8	„ „	як	„	якъ.	
„	9	15	„ „	Тажъ	„	Тажъ.	
„	11	21	„ „	прикривши	„	прикрывши.	
„	14	15	„ „	на нове	„	панове.	
„	16	25	„ „	свѣтъ	„	свѣтъ.	
„	16	26	„ „	цѣлими	„	цѣлыми.	
„	16	26	„ „	самостѣйность	„	самостѣйность.	
„	16	31	„ „	котримъ	„	котрымъ.	
„	23	9	„ „	своимъ	„	своимъ.	
„	23	22	„ „	вичислювати	„	вычислювати.	
„	23	27	„ „	схизми	„	схизмы.	
„	24	1	„ „	нашъ	„	нашъ.	
„	24	24	„ „	подвойна	„	подвойна.	
„	25	27	„ „	ажъ	„	ажъ.	
„	26	8	„ „	одномышленникъ	„	одномышленникъ.	
„	26	13	„ „	Видишь	„	Видишь.	
„	26	16	„ „	москвофіль	„	москвофіль.	
„	26	19	„ „	і	„	и.	
„	26	19	„ „	вѣддав	„	вѣддавъ.	
„	27	4 зъ дол.	„ „	ихъ	„	ихъ.	
„	28	7 зъ горы	„ „	друге	„	еще.	
„	28	9 зъ дол.	„ „	его	„	его.	
„	29	2 „	„ „	айришкй	„	айришскй.	
„	31	13 зъ горы	„ „	може вамъ	„	можете.	
„	31	5 зъ дол.	„ „	престій	„	простый.	
„	31	1 „	„ „	ясний	„	ясный.	

Стор.	32	стрѣчка	9	зъ горы мѣсто	вычитати на	„	вычитати се на.
„	33	„	7	„ „	учений	„	ученый.
„	35	„	7	„ „	святѣ	„	святѣ.
„	35	„	13	„ „	нас	„	насъ.
„	35	„	12	зъ дол.	родивъ	„	родивъ.
„	36	„	20	зъ горы	честнотъ	„	честнотъ.
„	36	„	3	зъ дол.	Удраинець	„	Украинець.
„	37	„	1	„ „	вѣнь	„	вѣнь.
„	38	„	3	зъ горы	письмо	„	письмо.
„	38	„	7	„ „	часъ	„	часъ.
„	38	„	21	„ „	сейчасъ	„	сейчасъ.
„	40	„	11	„ „	розвѣдять	„	розвѣдять.
„	40	„	13	„ „	ихъ	„	ихъ.
„	41	„	18	„ „	такъ	„	такъ.
„	43	„	12	„ „	спитаешь	„	спытаешь.
„	43	„	16	„ „	намъ	„	намъ.
„	44	„	16	„ „	якъ	„	якъ.
„	44	„	12	зъ дол.	знае	„	знае.
„	46	„	8	зъ горы	корѣне чи нѣ	„	корѣне познавъ чи нѣ
„	46	„	12	„ „	корѣнемъ	„	корѣнемъ
„	46	„	20	„ „	досады	„	засады.
„	46	„	20	„ „	дурить	„	бурить.
„	46	„	25	„ „	зъ	„	зъ.
„	47	„	4	„ „	есть	„	есть.
„	48	„	13	„ „	вамъ	„	вамъ.
„	65	„	21	„ „	і	„	и.
„	69	„	11	„ „	епископови	„	епископови.
„	70	„	19	„ „	радыкалы	„	радикалы.
„	72	„	9	„ „	хотятъ	„	хотятъ.
„	72	„	25	„ „	цѣлий	„	цѣлый.
„	74	„	7	„ „	безсовѣстный	„	безсовѣстный.
„	77	„	7	„ „	зновъ	„	зновъ.
„	78	„	7	„ „	зновъ	„	зновъ.
„	78	„	11	зъ дол.	черезъ	„	черезъ.
„	78	„	3	„ „	ему	„	ему.
„	79	„	19	зъ горы	дальша	„	дальше.

